

Veto

Sire, ik hou van rock 'n roll. Niet van toneel! Net op het weekend dat Limburg Uw Koningsfeest viert, heeft het Stuc (p.7), sociaal-realistisch drama geprogrammeerd. Over emigranten naar Amerika! Ze hebben daar ook steeds pioniers gehad: Ronald Reagan bereikte de grens van de waanzin, Kaptain Kirk vond Mister Spock en Eddy Wally een "ontgelooflijk publiek." Vandaag verkennen de finest people of the nation horizonten in de woestijn. En die maar zingen: "Sa da me toffe jongens zijn..."

Sire, er zijn geen Belgen meer! Ze zijn verdorven allemaal student geworden. De demokratiseringgedachte getrouw, worden alle drempels afgevoerd: weg die moeilijke IQ-kwis, stamp buiten die stomme koppen van Quidam! De Taakstrijd geldt als ultieme oriënteringstest. De onderontwikkelde heilt kan ekstra studiepunten winnen op 'De juiste prijs' (pagina 5). Van volksverheffing gesproken.

Sire, ik ben nog nooit in Spanje geweest, maar toch heb ik al een afkeer voor Spaanse dames. Die hebben allemaal (een uitzondering niet te na gesproken) een neus zoals de Rots van Gibraltar, borsten als het voorgebergte van de Pyreneeën, heupen vruchtbaarder dan het Ebro-dal, een libido heviger dan een ETA-bomaanslag en schaamlippen als kastanjetten. De Chiro vindt dat trouwens ook, en koopt haar Spaanse meisjes in Chili of de Filippijnen, op p.10.

Sire, ik haat kinderen, ook als ze nog ongeboren foetussen zijn. Wij eten ze altijd als olifjies: als ze nog lekker verschrompeld zijn, wordt het binnenste uitgehaald en gevuld met 'iets pittigs'. Draai ze daarna in een spiraal van olifolie, en verborer ze tijdens het oplossen voor inlegkruiswoordraadsel. Meisjes gelieve zich te onthouden, en volg daarom het ritme van onze Aktiviteiten-Kalender. Pagina 11.

4/2

STUDENTENWEEKBLAD VAN DE LEUVENSE OVERKOEPELENDE KRINGORGANISATIE - JAARGANG 17, 1990-1991, NUMMER 18 MAANDAG 28 JANUARI 1991

EREDOKTORES - Afgelopen zaterdag, op Lichtmis, deelde de KU Leuven haar traditionele onderscheidingen uit aan de professoren Hans Zacher, Michel Falise en Jean Leclant. Veto was er natuurlijk bij, zowel op de misviering als op de plechtige uitreiking. Blijkbaar vonden de 'grote' persjongens het wat koud buiten, want op het gebeuren voelde onze recensent zich nogal eenzaam. Deze week lees je dan ook alleen in Veto hoe kil het was in de kerk, en hoe mooi de sopraantjes zongen, ondanks de valse noten. De eredoctors lieten het allemaal niet aan hun hart komen. Ze bezonnen zich over onze universiteit en waren het er over eens dat de katholieke universiteiten, met Leuven als belangrijk steunpunt, een unieke opdracht hebben. Hans Zacher stal de show met een uiteenzetting over onderzoek en samenleving. Meer daarover op pagina acht.

(Foto Hielke Grootendorst)

Deficitaire begroting voor RvS geweigerd

Meer besparingen in sociale sektor

In de maand december besliste de Raad voor Studentenvoorzieningen (RvS) om een deficitaire begroting in te dienen bij de Raad van Beheer van de KU Leuven. Bij het opstellen van de begroting was immers gebleken dat men onmogelijk tot een evenwicht kon komen zonder te raken aan de fundamentele doelstelling van de Sociale Sektor. Zware prijsverhogingen gekombineerd met personeelsafvloeiingen zouden de enige oplossing geweest zijn om tot een sluitende begroting te komen. De RvS hoopte dat de ernst van het deficit (5,7 miljoen) de heren en dames van de Raad van Beheer zou overtuigen dat de sektor in zware moeilijkheden verkeert, en dat er dringend samen naar een oplossing diende gezocht te worden. Het ontnuchterende antwoord kwam twee weken geleden. Het BAR (Buro Akademische Raad en Raad van Beheer) weigerde de RvS begroting op de agenda van de Raad van Beheer te plaatsen zolang er nog sprake zou zijn van een deficit.

Meteen zit de RvS opgezadeld met een pittig huiswerk voor haar vergadering in februari en zijn de RvS-leden die meenden dat de KU Leuven in het algemeen en het BAR in het bijzonder ook en aandacht zou hebben voor de problemen van de Sociale Sektor weeral een illusie rijker. Zij hadden nochtans beter kunnen weten. BAR-lid én voorzitter van de RvS prof Masschelein had tijdens de discussies steeds laten doorschemeren dat het BAR het moeilijk zou hebben met een deficitaire begroting. Hijzelf pleitte trouwens op de RvS steeds tegen die aanpak. Volgens Masschelein ging dit in tegen het principe van een goed beheer. Het BAR is hem daar klaarbijkelijk in gevolgd.

Sektor werd voor 1991 dus weer wat harder aangehaald.

Maar nog niet hard genoeg oordeelde het BAR. Zij eisen van de RvS een sluitende begroting. De universiteit kampt met een serieus tekort op haar eigen begroting (een kleine 100 miljoen op een begroting van 6 miljard) en vraagt van alle geleidingen een inspanning. Wat men in het BAR klaarblijkelijk wel uit het oog is verloren zijn twee zaken. Allereerst is er de speciale functie van Studentenvoorzieningen: de drempel tot de universiteit zo laag mogelijk houden. Studies allerhande (die van Deleek uit 1989 bijvoorbeeld) tonen uitvoerig aan hoe slecht het gesteld is met de demokratisering van het onderwijs. Er is dus reden genoeg om juist meer geld uit te trekken voor de Sociale Sektor. Ten tweede zijn er de inspanningen die men zich binnen de RvS heeft getroost om elk jaar tot een evenwicht te komen. Vooral na de Sint-Anna besparingen in 1986 is er zwaar gesnoeid geweest in de voorzieningen voor studenten. Een simpel rekenommetje leert dat de studenten de laatste vier jaar meer dan 200 miljoen in de sociale sektor hebben gepompt onder de vorm van prijsstijgingen en hogere inschrijvingsgelden.

Het blijft voor de meeste leden van de RvS dan ook nog een groot vraagteken hoe men die ekstra besparingen moet realiseren. Inspanningen die in december nog als zeer zwaar werden ervaren

vervolg op p.9 ▶

Brazilianen over de landloze boeren

Een boodschap van internationaal humanisme

De aandacht van de vijfde editie van Student Aid gaat uit naar de beweging van de landloze boeren in Brazilië, zoals ondertussen bijna iedereen in Leuven wel zal weten. Om één en ander ekstra in de verf te zetten nodigt Student Aid elk jaar een aantal mensen uit het probleemgebied uit om in de vorm van alternatieve lessen te komen praten over de situatie in hun land. Wij hadden een gesprek met Santo Rossetto, een professor sociologie en antropologie, en met Monica Dias Martins, verantwoordelijke voor de landhervorming in Ceará. Beiden zijn sterk begaan met de Sem Terra beweging.

Veto: Zoals vele Latijns-Amerikaanse landen kampt Brazilië met een enorme buitenlandse schuld en interesse in de afbetaling op korte termijn onmogelijk maken. Brazilië is de tweede grootste exporteur van voedsel, maar moet voor de eigen bevolking voedsel importeren. 68% van de bevolking is ondervoed. Hoe probeert de regering dat op te lossen?

Santo: «Ik zou eerst even willen ingaan op de oorzaken van de schuld die Brazilië nu heeft, maar eigenlijk altijd heeft gehad. Door de massale investering van buitenlandse kapitaal werd Brazilië wat wij noemen een ontwikkelingsland van de industriële revolutie. Vanaf het begin van onze geschiedenis, rond 1500, heeft men Brazilië nooit beschouwd als een land dat zelf kon instaan voor zijn ontwikkeling. Men zag Brazilië louter als een leverancier van rijkdommen waarmee de Europese merkantiele handel bedreven kon worden, vooral dan tussen Portugal en Groot-Brittannië. Dat was het begin van de schuldenberg, omdat de volledige productie naar het buitenland ging. Niets ervan kwam terug naar Brazilië. Al de regeringen die we sinds-

kapitalisten. Het volk heeft de buitenlandse schuld niet gekreëerd - dat heeft de regering gedaan - maar draait er wel voor op. Er bestaan in Brazilië geen sociale correcties. Alles gaat integraal naar de grote kapitalisten.»

Veto: Bestaan er in Brazilië dan geen sociale voorzieningen?

Monica: «Soms start de regering wel eens een project op ten behoeve van de armen, zoals nu in het noordwesten van het land. In dat geval is er weliswaar geld aanwezig, maar er gaat altijd wel iets fout met de verdeling.»

Santo: «Een gelegaliseerde, structurele corruptie.»

Monica: «De regering danst bovendien volledig naar de pijpen van de Wereldbank. De Braziliaanse regering bevindt zich nooit in een onafhankelijke onderhandelingspositie om concreet iets aan de schuldenlast te kunnen doen. Dat is trouwens ook het probleem van het regenwoud. Het regenwoud wordt massaal neergehaakt, omdat de Wereldbank dat zo wil.»

Veto: Het probleem van de buitenlandse schuld geldt niet alleen voor Brazilië, maar typeert in feite geheel Latijns-Amerika. Is er sprake van een gekoördineerde samenwerking tussen de landen van Latijns-Amerika? De Cartagena-groep pleitte in '84 reeds voor betere afbetalingsvoorwaarden aan de Westerse banken en regeringen.

Santo: «De verschillende Latijns-Ame-

vervolg op p.9 ▶

Leer typen in 2 dagen

Met succes getest door 40 studenten. Zie pagina 10.

WELDRA AKUUT PERSONEELSTEKORT IN ALMA?

LEZERS BRIEVEN

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)actualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking; de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 35 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen; dit komt overeen met ±1,5 getikte blz. met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Rechtsboven

Veto vergist zich deerlijk! Als er één lied is, dat een NSV'er nooit op zijn schalmie (of draailier, of mondharp) zal spelen, is het wel de nationale hymne van de Amerikanen, zelfs niet in de versie van Jimi Hendrix. Wij bezondigen ons niet aan dergelijke modernismen. Veto zou toch beter moeten weten en begrijpen dat wij veel meer plezier beleven aan heimatgetrouwe deuntjes als het "Horst-Wessel-lied" en "Panzer rollen in Afrika vor!"

En als wij vandaag al eens iets recenter uitproberen, is het het Israelitische volkslied, en niet het Amerikaanse.

Wim Van Dijk
(Draailier)

Open brief

Open brief aan Mevr. Cailloux, Onderzoeksrechter voor Leuven.

Zw Spil is een samenwerkingsverband van 10 hulporganisaties uit de Leuvense regio. Deze partners zijn: Centrum voor Maatschappelijk Werk, Jongeren Advies Centrum, Psycho-Sociaal Centrum, Centrum begeleid vrouwen, De Dam, Oikonde-Leuven, De Wissel, De Puzzel, Halte 51, Het Sas. Hun samenwerking spruit voort uit de vaststelling dat in onze samenleving niet iedereen dezelfde mogelijkheden krijgt, dat kansarmoede en marginaliteit ook maatschappelijke oorzaken heeft. Door op deze problemen structureel in te grijpen, beoogt zw Spil de participatie en integratie van thuislozen te bevorderen. De structurele veranderingen betreffen ook het wegwerken van etiketten en eventies ten aanzien van bepaalde groepen in onze maatschappij bij

Jos Sterckx
Flor Oriz

Het 'medebeheer' van de studenten

Alma verliest haar franken

Op de Raad van Bestuur van Alma van 12 december werd de begroting voor 1991 gestemd. Het meest onaangename besluit van deze vergadering hebben vele studenten ondertussen al ondervonden aan de Alma-kassa. De maaltijdprijzen stegen met twee tot vijf frank per schotel. Tegelijk werd uit besparingsoverwegingen besloten Alma 1 tot de blokperiode op vrijdagavond en op zaterdag te sluiten. Daarnaast werd een totale sluiting van het restaurant in het Meisjescentrum voorgesteld. De bedoeling van deze maatregelen was te besparen op het personeel, en zo de stijging van de prijzen te drukken. Op de Raad van Bestuur van 18 januari bleek echter dat de sluitingen niet allemaal doorgevoerd konden worden.

Hiervoor kunnen verschillende redenen aangehaald worden. Tot de sluitingen werd beslist op basis van een nota van Alma-direkteur Toon Martens, waarin hij verschillende besparingsscenario's uiteenzette. Hierin berekende hij dat een sluiting van Alma 1 op vrijdagavond een jaarlijkse besparing zou opleveren van 741.200 frank. Sluiting van Alma 1 op zaterdag zou een besparing opleveren van 819.193 frank. In het totaal dus 1.560.394 frank. In dezelfde nota staat eveneens: "De bezetting in Alma 2 zou voldoende zijn voor het globale aantal maaltijden in Alma 1 en 2." Als alle klanten die normaal op vrijdagavond of zaterdag in plaats van naar Alma 1 naar Alma 2 zouden gaan, zou er dus geen nood zijn aan bijkomend personeel.

In een nieuwe nota van de directie die besproken werd op de Raad van Bestuur van 18 januari, staan opens totaal andere gegevens. Eerst wordt een toelichting gegeven bij het feit waarom de beslissingen met betrekking tot de sluitingen nog niet uitgevoerd zijn. Ten eerste moet de ondernemingsraad de nieuwe werkroosters goedkeuren. Ten tweede - en dat is toch hoogst merkwaardig - kunnen volgens de gerant van Alma 1 de vooropgestelde besparingen binnen Alma 1 niet gerealiseerd worden. De besparing van 741.200 frank op vrijdagavond wordt teruggebracht tot maximaal 100.000 frank, de besparing op zaterdag wordt teruggebracht van 819.193 frank tot maximaal 758.000 frank.

Vrije Tribune

Veto plaatst geregeld bijdragen ingezonden door derden onder de noemer "Vrije Tribune". De auteurs zijn zelf verantwoordelijk voor de gepubliceerde tekst. Standpunten die in een Vrije Tribune worden ingenomen zijn volledig voor rekening van de auteurs.

Tegen het mega-dekreet van onderwijsminister Daniël Coens lijkt geen kruid gewassen. Ondanks talrijke protestacties van de studenten in heel Vlaanderen tegen de negatieve aspecten is alleen de zogenaamde oriënteringsproef uit de ontwerpsversie verdwenen. Inspraak van studenten was er niet en dit terwijl in het ontwerpdecreet sprake is van het gewaarborgd recht op studenteninspraak. Achteraf en na veel aandringen kreeg men bij stukjes en beetjes de verschillende versies van het ontwerpdecreet en daarmee een overzicht van het opgelegde nieuwe beleid.

Als Jongesocialisten-KU Leuven vinden wij het onrustwekkend dat er door dit dekreet minder belang aan studenten wordt gehecht. Het loskoppelen van de financiering voor de universiteiten van het aantal studenten vinden wij een bedenkelijke ontwikkeling. Zal dit niet het gekamofleerde begin van een tendens naar steeds minder en alleen maar rijkere studenten zijn? Het hele dekreet is symptomatisch voor de achteruitgang van de democratisering van het hoger onderwijs. De inschrijvingsgelden kunnen elk jaar verhoogd worden. Zo krijgt men steeds meer en met het Amerikaanse systeem vergelijkbare situatie. De nadruk ligt meer op het optimaal behoren van een universiteit dan op het rekening houden met de studenten. Door de stijging van alle kosten en door de toenemende selectie wordt het gevaar reëel dat de universiteiten in de toekomst minder studenten zullen tellen.

De noodzaak aan meer middelen voor een voldoende uitgebouwde sociale sector is overduidelijk. Daarom moet er een sociaal dekreet voor het gehele hoger onderwijs (universiteiten én alle Hobu-scholen) komen waarbij de betrokken studenten nu eens wel van te voren hun ideeën kunnen toelichten. Wij willen echte studenteninspraak en geen vaag artikel in een volgepopt dekreet. De huidige minister van onderwijs beschouwt de overkopelende studentenorganisaties nog steeds niet als volwaardige gesprekspartners. Andere drukingsgroepen, zoals het ACW, hebben hun voorstellen over zo'n sociaal dekreet al kunnen verwoorden. Studenten worden nog steeds voor de gek gehouden... als het belangrijk is, zouden zij volgens Coens en Dillemaans moeten zwijgen.

Zwijgen doen wij niet want wij hebben een aantal eisen die verbetering moeten brengen. Omdat de basispijlers van de democratisering van het onderwijs sterk zijn aangetaast, moet het totale bedrag voor de sociale sector verhoogd worden tot het niveau van voor de Sint-Anna-besparingen van 1986. Daarnaast moeten de studiebeurzen meer effect

Demokratisering van het Hoger Onderwijs

hebben. Daarom moet de toekenning van de beurzen verbeterd worden en moeten de bedragen geïndexeerd worden. De huidige mistoestanden waarbij mensen die het geld niet nodig hebben toch een beurs krijgen en mensen die zo'n beurs wel kunnen gebruiken er om de een of andere reden geen krijgen, moeten zo snel mogelijk verdwijnen. Dit kan via het instellen van betere voorwaarden bij het toekennen van de studiebeurzen. Het bruto belastbaar inkomen moet in plaats van het netto belastbaar inkomen gebruikt worden. Dan krijgen kinderen van zelslangattekken tellen niet meer mee - terwijl het ene kind van die arbeider of bediende zeker een beurs krijgt.

De talrijke prijsstellingen voor huisvesting en voeding (Alma) en allerlei inschrijvingsgelden hebben immers een forse verhoging aan de uitgavenzijde van het studentenbudget veroorzaakt. Dankzij de medewerking van enkele CVP-figures kende Leuven dit jaar zelfs grote huisvestingsproblemen. Negatieve evoluties als te dure huurprijzen en mensonwaardige kamers waren het resultaat. De prijzen zijn nog niet hoog genoeg want CVP-schepen Wouters wil een verdubbeling van de belasting op studentenkamers. Hij zegt dat dit aangewezen leek omdat de belasting niet meer in verhouding staat met de huurgelden die in Leuven gevraagd worden. Dat hijzelf op die manier bijdraagt tot een nog hogere huurprijs vergeet hij gemakshalve te vermelden.

Omdat wij van mening blijven dat de studenten de basis van het hoger onderwijs zijn moet de KU Leuven samen met de Leuvense Hobu-scholen als Groep T en de Sociale Hogeschool Heverlee een nieuw aanbod van kamers creëren. Het is hun wettelijke taak om deze voorzieningen uit te bouwen. Dit nieuwe aanbod moet dan prioriteit door studenten uit de lagere sociale klassen opgevolgd worden. Om dit te bereiken moet eveneens de informatiedoorstroming naar de laatstejaars uit het middelbaar onderwijs met meer middelen tot stand worden gebracht.

De heropbouw van de sociale sector moet leiden tot betaalbare collectieve voorzieningen voor Hobu- en universiteitsstudenten en in geen geval mag dit ten koste gaan van andere voorzieningen als bijvoorbeeld goedkope huisvesting. Als de beleidsverantwoordelijken te laks worden, lopen we immers groot gevaar dat de KU Leuven in de toekomst inderdaad helemaal een elite-universiteit kan worden.

Namens Jongesocialisten-KU Leuven
Peter Janssens

STUDENTEN!
UW THESIS VERDIENT EEN PERFECTE BEHANDELING!

Kreeg U nooit een "10 voor taal"? Jammer, doch geen nood... Wij sporen voor U elke wispelturige "dit" op, vallen over alle "Galli- en andere (c)ismen" en vinden onmiddellijk de fout... We werken zelfs die kronkel in de zinsbouw weg! Eenvoudig, niet? Maak U geen zorgen over de interpretatie: wij bogen op een taalkundige en wetenschappelijke opleiding en een economische ervaring: we bespreken immers met U elke wijziging en wippen er meteen de laatste tikfout uit. En zo hoort het ook!

CORRECT EN SOBER
CONFORM DE NORMEN VAN UW FACULTEIT

PROFESSOREN, DOCENTEN, TOEKOMSTIGE DOCTORES!
Ook uw typewerk en cursussen verdienen dezelfde service. Vertrouw ons gerust uw vreemde talen en tekens toe, symbolen, formules en tabellen: onze PC's zijn ervoor uitgerust.

't Is ook vlakbij: tegenover ALMA II.

UNIVER c.v.
Edward Van Evenstraat 3, 3000 LEUVEN
☎ 016/23.86.43

Hoe is dit mogelijk? Volgens Toon Martens werd bij het opstellen van de eerste nota niet verwacht dat de Raad zou akkoord gaan met het voorstel tot sluiting van Alma 1 op vrijdagavond en op zaterdag. Bijgevolg werd het niet nodig geacht het voorstel duidelijk uit te werken om te zien of het haalbaar was.

Fout

Op de Raad van Bestuur waar de momenteel gewraakte beslissing genomen werd, heeft de directie echter niet gereageerd. Het is pas toen de getroffen beslissing aan de gerant van Alma 1 meegedeeld werd, dat deze reageerde en ze afdeed als onhaalbaar. Dezelfde gerant had echter niet geraadearde dit voorstel enkele maanden eerder meegedeeld werd als een van de mogelijke beslissingen. Waaronder kunnen de besparingen dan niet gehaald worden? Gezien de personeelsbezetting, het ploegensysteem en dergelijke is het onmogelijk. Er moet in tegenstelling tot wat in de vorige nota stond bijvoorbeeld wel

extra personeel ingezet worden in Alma 2.

Eerlijkheidshalve vond de directie dat de Raad over deze nieuwe feiten ingelicht moest worden om eventueel haar vorige beslissing te vernietigen. In de nieuwe nota stonden dan ook een aantal nieuwe voorstellen tot besparingen. De studentenfractie op de Raad van Beheer, die afgevaardigd wordt door Sociale Raad, was hoegenaamd niet ingenomen met deze gang van zaken. Blijkbaar werden dergelijke belangrijke beslissingen genomen op basis van compleet foute informatie. Daarom besliste de Raad ook om de beslissing met betrekking tot de sluitingen te vernietigen. Hierna werd gestemd over de nieuwe voorstellen van de directie. Het voorstel dat uiteindelijk aangenomen is houdt in dat Alma 1 op vrijdagavond open blijft, dat Alma 1 op zaterdag gesloten wordt vanaf 1 februari (met uitzondering tijdens de blok) en dat het restaurant in het Meisjescentrum gesloten wordt vanaf 1 oktober.

Stijn Hermans

Kolofon

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
(016/22.44.38)

Jaargang 17
nr. 18
4 februari 1991

Ver. uitg. Stef Wauters,
's Meiersstraat 5, Leuven
Hoofdredactie: Koen Hendricks
Redaktiesekretaris: Stef Wauters
Redactie:

Dirk Boeckx, Pieter De Gryse,
Hielke Grootendorst, Walter Pauli,
Ria Vandermaesen
Doka: Hielke Grootendorst,
Renaat Schrooten, Leen Van Lindt
Tekeningen: Arnulph en Nix
Layout en vormgeving:
Dirk Boeckx, Pieter De Gryse,
Krista De Mey, Pieter Ghysels,
Koen Hendricks, Luc Janssens,
Walter Pauli, Jan Van der Linden,
Ria Vandermaesen, Stef Wauters
Medewerkers:
Paul Demets, Filip De Keukeleere,
Victor Dries, Pieter Ghysels,
Kris Hendricks, Stijn Hermans,
Peter Janssens, Johan Reyniers,
Renaat Steurbaut, Ronny Tielen,
Werner Van den Bergh,
Ann Vandermaesen
Eindredactie: Koen Hendrickx

Zetwerk en publiciteit
Alfasset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij Rotatyp Brussel
Opklapje 9000 ekxampren
ISSN-nummer 0773-5162
Abonnementen
Studenten: 250 fr.;
niet-studenten: 300 fr.; steun
van 600 fr.; over te schrijven op
rekn. nr. 001-0959719-77
Agenda en Ad Valvas
ten laatste vrijdag voor verschijnen
om 18.00 uur op het
redaktieadres bezorgen
Redaktievergadering
iedere vrijdagmiddag om 15.00 u

Dekreet in het geheim gestemd op Vlaamse eksekutieve

Studenten blijven op hun honger

Op zaterdag 26 januari werd het 'megadekreet' van minister Coens op een geheime zitting van de Vlaamse Eksekutieve goedgekeurd. Voor de Vlaamse Raad het echter definitief kan bekrachtigen, moet het eerst nog voor advies naar de Sociaal Economische Raad voor Vlaanderen (SERV), de Raad van State en de Onderwijscommissie van de Vlaamse Raad. De studentenverenigingen kunnen de politici dus nog enige tijd op hun eisen wijzen. Hoewel aan een aantal studenteneisen gedeeltelijk tegemoet is gekomen, zijn er immers nog altijd een aantal fundamentele opmerkingen te maken bij deze versie, en heeft men nog altijd geen rekening gehouden met enkele van de meest belangrijke eisen.

De meest opvallende tegemoetkoming aan de studenteneisen is ongetwijfeld het schrappen van een verplicht oriënterings-eksamen. De minister gaf toe dat men op dit ogenblik geen enkele proef heeft die de slaagkans in eerste kan echt kan nagaan. Men kan zich dan natuurlijk afvragen of een dergelijke proef een ander doel had dan het controleren van het aantal studenten, door het al dan niet strenger adviseren. Hierdoor kon men een verkapt vorm van Numerus Clausus invoeren.

Tot een dergelijke toestand lijkt het momenteel niet direct te zullen komen. De oriënteringsproef is immers vervangen door het intussen al beroemde "10-punten plan van Coens om het slagen in eerste kan te bevorderen". Positief hieraan is dat er nu ook gepleit wordt voor een grondige begeleiding in het onderwijs, zowel in het laatste jaar humaniora als in eerste kan. Naast de traditionele PMS-centra zou dat kunnen gebeuren door de leraren een zekere vorming te geven en door meer informatie door te spelen naar de leerlingen. Hiertoe moeten de universiteiten boekjes uitgeven over de inhoud van de verschillende richtingen, en over de voorkeuren die van de studenten geëist wordt. Verder moeten zij een informatieve week organiseren in september, gevolgd door een periode waarin een aantal mensen beschikbaar moeten zijn voor persoonlijke informatieverstrekking. Hiernaast kan de instelling een fakultatieve oriënteringsproef organiseren. Dit houdt in dat de student zelf kan beslissen om hieraan deel te nemen en dat er geen enkel verband is tussen deelnemen en mogen beginnen aan je eerste kan. Of die proef in de toekomst zal 'omgebogen' worden naar een oriënteringsexamen blijft echter een open vraag.

Ook op het gebied van de begeleiding tijdens de eerste kandidatuur moet er behoorlijk wat veranderen. Zo bepaalt het nieuwe dekreet dat de uniëfs minstens 10% van hun assistentiekorps als onderwijsassistenten moeten aanstellen. Dit zijn mensen die zich voltijds moeten inzetten voor onderwijskundige begeleiding van eerste kanners. Dat betekent dat de universiteiten wettelijk verplicht zullen worden een deftige monitortrajectwerking uit te bouwen, als ze die nog niet hebben.

En aantal artikelen in het actieplan gaan echter verder dan het louter bevorderen van de slaagkans in eerste kan. Zo moet de student de mogelijkheid hebben zichzelf door een aantal tests 'op volledig vrijwillige basis' te evalueren in het eerste semester. Ook worden de uniëfs verplicht een aantal regels 'ter bescherming van de rechten van de student' op te nemen in hun examenregeling. Om het makkelijker te maken om na een eventueel falende tweede zit over te schakelen naar het Holt, moeten deze instellingen hun jaar laten beginnen in het begin van oktober. Een overschakeling moet verder vergemakkelijkt worden door een duidelijkere vrijstellingenregeling. Het lijkt er dus op dat binnen in eerste kan sterk ontvuld zal worden. Op lange termijn betekent dat evenzeer een verkapt vorm van Numerus Clausus.

Stage

Ook de andere actiepunten waarin de studenteneisen op het eerste gezicht gevolgd zijn, laten in het nieuwe dekreet nog te wensen over. Het ekstra jaar voor aggregatie, waartegen Loko ageerde, is er uiteindelijk niet gekomen. In een

vorige versie werd bepaald dat men pas aan de aggregatie kan beginnen na de tweede cyclus, nadat je licentiaat bent dus. Dit zou een serieuze studieuurverlenging met zich mee brengen. Het standpunt van de studenten was dat als de aggregatieopleiding niet goed is, men ze moet aanpassen binnen het huidige kader. De nieuwe versie van het dekreet stelt dat de aggregatieopleiding kan beginnen na de eerste cyclus, en dat het diploma kan behaald worden na het beëindigen van de tweede cyclus. Een systeem waarbij je pas na de tweede cyclus aan je stage kan beginnen, blijft dus mogelijk.

En derde punt was de naam die men gaf aan het universitair onderwijs. In een vorige versie van het dekreet werd een onderscheid gemaakt tussen initieel en post-initieel universitair onderwijs. Dit betekent een psychologische devaluatie van het diploma: na een eerste diploma heb je blijkbaar geen volwaardige opleiding genoten, maar enkel een 'initieel'. In de laatste versie heeft men de studenten hierin eindelijk gevolgd. De eerste en tweede cyclus worden nu academisch onderwijs genoemd en de derde cyclus post-academisch. Dit betekent tenminste dat een eerste diploma als volwaardig academisch beschouwd wordt. Aan het fundament achter de opleiding in de naamgeving, een diepgaande uitbreiding van de derde cyclus, heeft men echter niet geraakt.

Daarnaast blijven in het dekreet een aantal stekelige artikelen staan. Zo houdt men vast aan de universitaire expansie. Het is ronduit belachelijk dat de politici blijven herhalen dat het nieuwe dekreet het absolute einde van de expansie betekent. Er bestaat namelijk niets als een absoluut einde in de politiek. Binnenkort zijn er weer verkiezingen, zitten er weer anderen aan de top, en kan het lobby terug beginnen. Daarna is het gewoon een kwestie van tijd eer men weer een 'beslissing die politiek en sociaal absoluut noodzakelijk was' zal nemen. Loko blijft dus pleiten voor een degelijk onderzoek naar wat het positief effect van de kleine expansie-universiteiten is. Indien blijkt dat zij democratiserend werken en een positieve bijdrage leveren aan het onderwijs, moet men in de mate van het mogelijke verder gaan. Indien het niet zo is, moet men de beslissing nemen deze universiteiten niet verder uit te breiden.

Wat de inschrijvingsgelden betreft, heeft men de studenten enkel de garantie op een maximumgrens gegeven. Er wordt niet gezegd hoe hoog dit bedrag is, of wat het maximaal verschil is tussen minimum en maximum inschrijvingsgeld. Dit opent natuurlijk de poort voor een concurrentie tussen de universiteiten op basis van de inschrijvingsgelden. Het laat ook de volledige onzekerheid over hoe hoog de inschrijvingsgelden kunnen worden. Loko blijft dan ook haar eis herhalen voor een eenduidig en zo laag mogelijk inschrijvingsgeld. De toegang tot de universiteit mag niet bepaald worden door de financiële situatie van de ouders. Iedereen moet kunnen studeren, ongeacht zijn financiële middelen.

De verschillende studentenverenigingen hebben er ook voor gepleit dat de universiteiten globaal meer geld moesten krijgen om een degelijke werking uit te bouwen. Uit het nieuwe dekreet blijkt dat dit geld er inderdaad komt. De universiteiten zullen vanaf volgend jaar extra gelden ter beschikking krijgen voor hun werking. Verder zullen Leuven en Brussel extra geld voor investeringen

krijgen, omdat zij vroeger te weinig gekregen hebben. Positief punt hierbij: deze ekstra som mag ook geïnvesteerd worden in de sociale sector. In de komende vijf jaar krijgt de KUL op die manier ongeveer 320 miljoen extra.

Daarnaast stelde Loko echter ook dat de financiering op basis van het aantal studenten moest gebeuren, in plaats van een gedeeltelijke forfaitaire toeloening. Dit om te vermijden dat de universiteiten minder geïnteresseerd worden in hun studenten, en op langere termijn zullen pleiten voor een beperking van het

aantal studenten. Hierin is men de studenten echter niet gevolgd, evenmin als in de actie tegen besparingen op het NFWO. De toeloening van dit fonds voor fundamenteel wetenschappelijk onderzoek blijft belachelijk laag in vergelijking met de ons omringende landen.

Bestuur

Rest natuurlijk nog een cruciaal punt: de studenteninspraak. Om de meningen van de studenten te kunnen vertolken en advies te geven, moet je aanwezig zijn op de vergaderingen waar iets beslist wordt. Op het nivo van het Vlaamse onderwijsbeleid, heeft Loko dit gehaald: er worden studenten opgenomen in de Hoge Raad voor Onderwijs, subkommissie Hoger Onderwijs. Deze raad zal zich bezig houden met evaluatie van een aantal maatregelen en met het opsporen van problemen. Het feit dat hierin studenten zetelen, geeft ze het verzekerd recht op informatie, en de verzekering dat ze bepaalde zware problemen rechtstreeks kunnen aanklaan. Wat de eis van Loko voor opname in de Vliër betreft, kwam het antwoord dat men geen zin had het dekreet op de samenstelling van de Vliër te wijzigen. In een vorige versie van het dekreet werd dit echter in enkele regels gewijzigd om de Universiteit Antwerpen twee vertegenwoordigers te geven in de Vliër in plaats van de huidige drie.

In de rijksuniversiteiten hebben de studenten verkregen dat zij opgenomen worden in alle bestuursorganen. Loko vroeg om principieel in het dekreet op te nemen dat de studentenvetegenwoordigers ook in de vrije universiteiten volwaardig opgenomen moeten worden in alle bestuursorganen. Dat werd echter konsekwent geweigerd. Wel kwam men telkens aandragen met vage formules als het 'recht van de democratisch verkozen studentenvetegenwoordigers om advies gevraagd te worden en te geven voor de hen aanbelangende problemen'.

In de huidige versie van het dekreet wordt het trouwens nog sterker gesteld: "het universiteitsbestuur stelt bij reglement een studentenraad in bestaande uit democratisch verkozen vertegenwoordigers van de studenten". Dit zou er in extremis op kunnen neerkomen dat als de rektor vindt dat een huidige bestaande structuur niet echt in zijn kraam past, hij deze kan vervangen door een die hem zelf wat beter ligt. Dit kan natuurlijk niet. Loko blijft dan ook bij de eis op een volwaardige vertegenwoordiging in alle bestuursorganen.

Voor de studenten zijn er dus redenen genoeg om zich tegen de definitieve goedkeuring van het dekreet te blijven verzetten en om de wijziging van een aantal artikelen in het dekreet te eisen.

Victor Dries
Koen Hendrickx

Bericht aan alle studenten, leerlingen, professoren, leraars, onderwijsinstellingen, ...

De Macintosh L(ow) C(ost) is aangekomen

2 Mb RAM, 1,44 Mb Disk Drive
40 Mb Harde Schijf
68020 Processor @ 16 Mhz
77.000,- Incl. BTW.

12" RGB Monitor :
17.000,- Incl. BTW.
of
12" Monochr. Monitor :
8.000,- Incl. BTW.

ImageWriter II Matrix-printer
17.500,- Incl. BTW.

SNEL LEVERBAAR : Macintosh LC + ImageWriter II
Aangeboden met enkele interessante cadeau's :

GRATIS

- Verlengkabel met stekkerdoos
- 750 blz. microperforatie kettingpapier
- 10 DD-Diskettes
- 1 Muismat

Uniek aanbod, geldig tot einde Februari

Apple Education Center Leuven
Naamsesteenweg 9
3052 Blanden
016/290 390

DOSSIER DEKREET (DEEL 1)

Drie weken geleden pakte Veto uit met een extra-nummer rond het dekreet Coens. Die twaalf pagina's volstaan echter niet: in een meerdelig 'Dossier Dekreet worden alle resterende onderwijsontwikkelingen die zich in de marge van het nieuwe dekreet aandienen, onder de loep genomen. Het statuut van het wetenschappelijk personeel, de ontwikkelingen in Research & De-

velopment, de rationalisaties, studenteninspraak en 'open universiteit'. De eerste twee bijdragen behandelen de problematiek van de inschrijvingsgelden. In een vorig nummer hadden we het over hun historie, deze week worden de specifieke bepalingen van het dekreet en de hoge inschrijvingsgelden in het post-akademisch onderwijs geschetst.

De financiële kroniek (deel 2)

KU Leuven: de bank van hier

De Vlaamse studentenverenigingen hadden nogal wat kritiek op de ontwerpversies van Daniël Coens' megadekreet voor de universiteiten. Ongetwijfeld onder druk van het studentenprotest zijn na een tijdje de koalitiepartners SP en VU gaan dwarsliggen, en werden een aantal bepalingen in meer studentvriendelijke zin veranderd. Zo zijn op het eerste zicht belangrijke gemeentekominge gedaan op het gebied van inschrijvingsgelden. De werkelijkheid is echter anders. De universiteiten krijgen in de toekomst nog steeds bijzonder veel mogelijkheden om extra geld te halen bij de studenten.

De bepalingen omtrent inschrijvingsgelden hebben in de opeenvolgende ontwerpversies (officieel heten die teksten allemaal 'werknota's') de ene wijziging na de andere ondergaan. In de versie van 23 oktober luidde artikel 40 nog: "De universiteiten bepalen in onderling akkoord de jaarlijkse inschrijvings- en eksamengelden en delen deze vóór 1 juli mede aan de Gemeenschapsminister van Onderwijs. Voor de studenten die een beurs genieten van de Vlaamse Gemeenschap wordt een verminderd inschrijvings- en eksamengeld toegepast."

Dit kwam ongeveer neer op het bewaren van het status quo. Vanaf 1986 mogen alle universiteiten immers een inschrijvingsgeld tussen de tien- en twintigduizend frank vragen. De VUB heeft het steeds gehouden bij dat minimumbedrag, terwijl de studenten aan de andere Vlaamse universiteiten sindsdien goed vierduizend frank meer kollegegeld moeten betalen. Wat in deze versie van het dekreet veranderde, was dat er plots geen sprake meer was van een minimum- of maksimumgrens.

Klanten

Het ziet er naar dat de universiteiten niet tuk waren op een evolutie in de wetgeving waarin plots helemaal geen sprake meer zou zijn van enige grenzen. Naar verluidt zou de KU Leuven in Brabant nogal beducht zijn voor de concurrentie van de - goedkopere - VUB. De prijszels rond inschrijvingsgelden moest binnen 'aanvaardbare' marges gehouden worden. In volgende versies werden deze bepalingen dan ook aangepast. Op 28 november luidde een nieuwe ontwerpversie: "De Vlaamse Ekskutive bepaalt op advies van de Vlaamse Interuniversitaire Raad: 1. de minimale jaarlijkse inschrijvings- en eksamengelden voor het initieel onderwijs; 2. De maximale jaarlijkse inschrijvings- en eksamengelden voor het initieel onderwijs voor de beursstudenten."

Hiermee wijzigt de minister Coens de wetgeving rond inschrijvingsgelden op ingrijpende wijze. Hij legde enkel een minimum vast. Was dit een plagerij voor de VUB, zodat deze instelling geen te lage bodemkoers kon volgen? Aan de andere kant liet hij alle poorten openstaan om zo hoog mogelijk inschrijvingsgelden te vragen. Hij gaf zelfs een expliciete hint in die richting. Het nieuwe ontwerpdekreet voorziet immers ook in een rationalisatie van de programma's. Weinig populaire studierichtingen zouden voortaan slechts aan één enkele universiteit gedoceerd worden. Als andere universiteiten die programma's dan toch ten alle prijze willen inrichten, dan wordt hen dat niet verboden. Alleen, ze krijgen er geen staatsoc-

lagen meer voor, en moeten het geld recuperen bij de 'klanten': de studenten. Dat zou theoretisch kunnen leiden tot inschrijvingsgelden van enkele honderdduizenden franken.

De studentenorganisaties waren helemaal niet te vinden voor deze oplossing. Sociale Raad en Kringraad argumenteerden dat, hoewel ze zich principieel uitspreken tegen iedere vorm van inschrijvingsgelden, ze alleszins een evolutie wilden tegengaan waarin inschrijvingsgelden - dus een louter financieel criterium - kandidaat-studenten naar bepaalde richtingen of universiteiten zou oriënteren. Zij stelden voor om te inschrijvingsgelden vast te leggen op een bepaald bedrag, gelijk voor alle universiteiten.

Kryptisch

Hierop veranderde Coens voor een tweede maal zijn 'werktekst'. In het officiële ontwerpdekreet dat hij aan de Vlaamse Ekskutive voorstelde, luidde de bepaling omtrent inschrijvingsgelden: "De Vlaamse Ekskutive bepaalt op advies van de Vlaamse Interuniversitaire Raad de minimale en maximale jaarlijkse inschrijvings- en eksamengelden voor het initieel en het post-initieel onderwijs." (artikel 18). Op het eerste zicht zag het er dus naar uit dat hij zich de kritieken van de studenten had eigen gemaakt: de inschrijvingsgelden werden vastgelegd.

De Artikelsgewijze Bespreking, een eerder technische nota die nadere verklaring geeft bij ieder wetsartikel, toonde echter dat de ministerie instemming met de studenteneisen slechts bijzonder partieel is. Hierin verklaart Coens dat de ekskutive "een minimum- en maximum vast te leggen en dit zowel voor het initieel als voor het post-initieel onderwijs." Deze omschrijving is tamelijk kryptisch. Een argeloze lezer kan dit begrijpen als hetzelfde barera dat voor zowel initieel als postinitieel onderwijs geldt. Het kan echter evengoed betekenen dat er zowel voor het initieel als voor het postinitieel onderwijs andere barera's gaan ingevoerd worden. Dat kan dan weer een verandering met de bestaande toestand betekenen. Vandaag kosten postgraduatenevenveel als een gewone universitaire opleiding.

Coens stimuleert hier een ontwikkeling waarin de inschrijvingsgelden voor eerst cyclus nog in bedwang gehouden worden, maar waar studenten serieus zullen moeten betalen voor op de 'ekstra's'. Daarom ook vermeldt hij even verder: "Deze zelfstandigheid (in het vragen van inschrijvingsgelden, ndr.) blijft ook ten volle bestaan voor de post-initieel opleidingen waarvoor de universiteiten geen financiële tussenkomst van de onderwijsoverheid vragen.

De inschrijvings- en eksamengelden voor deze opleidingen zijn volkomen vrij".

In het definitieve wetsontwerp heeft Coens deze bepalingen zelfs meer expliciet vermeld. Ze werden uit de Artikels-gewijze Bespreking gelicht en naar de tekst van het dekreet zelf gebracht. Het uiteindelijke artikel 39 over de inschrijvingsgelden luidt dan ook: "De Vlaamse Ekskutive bepaalt op advies van de Vlaamse Interuniversitaire Raad de jaarlijkse minimale en maximale inschrijvings- en eksamengelden voor enerzijds de academische opleidingen en anderzijds de postakademische opleidingen. Het maximum van deze inschrijvingsgelden is niet van toepassing voor inschrijving van niet-financierbare studenten in de specialisatieopleidingen en in de permanente vorming".

Hiltonhotel

Op het nivo van de permanente vorming en de specialisatie mogen de universiteiten dus inschrijvingsgelden à volonté vragen. Een groot aantal van de cursussen Permanente Vorming zijn op dit moment trouwens reeds verschrikkelijk duur. Een willekeurige greep uit het omvangrijke pakket Permanente Vorming dat de KU Leuven haar alumni aanbiedt, toont de vaak eksuberante prijzen. Dit neemt niet weg dat er

goedkopere uitzonderingen blijven. Niet dat die cursussen echt spotgoedkoop zijn, maar toch. Een seminarie van de fakulteit Geneeskunde aan de Kulak rond 'Immunopathologie' kostte voor assistente artsen 1500 frank, terwijl gevestigde en studenten vrije toegang kregen.

Daarmee hebben we echter onmiddellijk één van de goedkoopste voorbeelden aangehaald. Een driedaagse cursus statistiek kostte in 1989-1990 dan weer 20.000 frank. Wie een meer gespecialiseerde cursus Multivariate Analyse wilde volgen (12 tot 15 februari 1990), betaalde 27.500 frank. Een zesdelige serie seminars in de reeks 'European Tax Seminars' (verspreid van oktober 1989 tot mei 1990), georganiseerd door de Rechtsfakulteit, kostte de deelnemers 50.000 frank. Een driedaagse cursus computernetwerk aan de Kulak, een organisatie van het departement Computerwetenschappen (november-december 1989), kostte 25.000 frank. De recente cursussen van het Hoger Instituut van de Arbeid hebben een bijzonder typisch karakter: een basiscyclus van tien lessen kost 20.000 frank, een cursus 'nivo 2' 55.000 frank, terwijl voor het hoogste nivo (42 sessies) niet minder dan 80.000 frank betaald moet worden. Aan 'Seminar Marketing in the Restaurant Business', een driedaagse seminarie dat plaatsvindt in het Brussels Hiltonhotel, hing tenslotte een prijskaartje van

35.000 tot 40.000 frank, *exklusief hotelakkommodatie*.

Bovendien stimuleert het nieuwe dekreet juist die nieuwe onderwijsvormen zoals permanente vorming en open universiteit. Reeds in '86 verklaarde Daniël Coens: "Deze tijd duld geen afgestudeerden meer". Hij wildt hiermee aangeven dat een universitaire diploma niet meer volstond, maar dat iedereen verplicht was tot konstante bijscholing. Die ontwikkeling betekent dat op termijn deze 'Permanente Vorming' het zwaartepunt in de universitaire opleiding zal worden. Het gewone universitaire diploma wordt een *initiatie* die vier tot vijf jaar duurt. Iedere afgestudeerde zal echter verplicht worden de volgende dertig tot veertig jaar universitaire bijscholing te volgen.

En juist in die ekspanderende sektor laat Daniël Coens de meest rabiate vrije markt spelen, zonder één sociale correctie. Het valt dan ook te vrezen dat binnen een aantal jaar onvermijdelijk een ekstra hoofdstuk aan de 'demokratiseringsklaagzang' geschreven zal worden: de diskrepantie in het beroepsleven tussen de groep die de dure *post-doc's* kan volgen, en de anderen. De kans is natuurlijk bijzonder groot dat die eerste groep ook de hoogste functies in het bedrijfsleven zullen innemen. Die laatste groep bevolkt dan de lagere kaders, wordt staatsambtenaar of komt in het onderwijs terecht.

Pressie

Er zijn echter tekens van hoop. De KU Leuven richt vandaag ook een Permanente Vorming in, die er speciaal op gericht is om de laagste sociale klassen alvast de nodige culturele bijscholing aan te reiken. En nog goedkoop ook: de tiendelige *Initiatiekursussen Bridge* kosten slechts 1.500 frank. Die som moet bovendien pas betaald worden ná de derde les, zodat volgens Akademische Tijdschrift 1989/7 "men dus in feite gratis kennis kan maken en uitproberen, en slechts dient te beslissen bij de derde les. Er is tevens en handboek beschikbaar dat niet strikt noodzakelijk, maar wel zeer nuttig is, en tegen een voordeelprijs van 225 frank wordt aangeboden." Soms is het leven goedkoper dan men zou denken.

Walter Pauli

HET GELD VAN DE KU LEUVEN INSCHRIJVINGSGELDEN, ERFENISSEN EN JACHTRECHTEN

Centen - De inschrijvingsgelden nemen een niet onbelangrijke plaats in van het totale budget van de KU Leuven. De studenten betalen alles samen een kwart miljard frank aan inschrijvingsgelden. Het KU Leuven budget is natuurlijk van een andere grootte-orde. In totaal krijgt zij van de Vlaamse Gemeenschap een kleine zes miljard werkings- en meer dan een miljard onderzoekssteun. De sociale sector zinkt hierbij met haar ongeveer 150 miljoen aan subsidies zekent in het net. Naast dat universitaire budget staat het budget van de universitaire ziekenhuizen. In 1986 bedroeg de exploitatie hiervan ongeveer 7,5 miljard.

Waar de werkingssteun echter aan een aantal vrij strenge wettelijke restricties onderworpen zijn, is dat niet het geval met de inschrijvingsgelden. Die behoren rechtstreeks tot het privee-patrimonium van de KU Leuven. Dat patrimonium is een eigenaardig allegaartje: naast het kwart miljard inschrijvingsgelden zijn er ook meer dan honderd miljoen frank inkomsten uit allerlei financiële beleggingen, een tiental miljoen frank opbrengsten uit onroerende goederen en een dertig miljoen frank inkomsten uit allerlei wetenschappelijke prestaties, zoals brieven en kontraktoerzoek.

Wat lijken abstracte cijfers. Enkele jaren geleden kreeg Loko bij toeval een gedetailleerd overzicht van de rekeningen van de KUL. Sindsdien heeft de studentenbeweging een nauwkeuriger beeld van de aard van dat patrimonium en de besteding van de inschrijvingsgelden. Zo bezit de KU Leuven nogal wat huizen. Zeven hiervan liggen in Pellenberg, enkele in Leuven (waaronder een appartement op het Hooverplein), één in Korbeek-Look. Het gaat trouwens niet alleen om huizen. Er is ook sprake van een hoeve te Hamont, een aantal pachten (te Pellenberg, Achel, Borgloon, Kolmont, Sint-Huibrechts-Lille) en jachtrechten (Lovenloel en Domein Beverbeek). Eenmaal wordt er ook gewag gemaakt van een verkoop van hout (Achel) ten belope van honderdduizend frank. In totaal kostte al dat onroerend goed de KU Leuven in 1985 een 16 miljoen frank, maar er kwam wel bijna 25 miljoen terug in kas. Die winst van 9,5 miljoen is op vijf jaar tijd dus nauwelijks vermeerderd, in tegenstelling tot de inschrijvingsgelden. Die verduubelden haast op vijf jaar tijd: van 130 naar 250 miljoen.

Een gedeelte van die eigendommen heeft de KUL verworven door de milde schenking van privee-persoonen. Zo aanvaardde in juni '90 de Raad van Beheer van de KU Leuven de erfenis van mevrouw Blanlin-Evrart. De

opbrengst van de verkoop van haar onroerende goederen zou, overeenkomstig het testament, ter beschikking staan van het wetenschappelijk onderzoek naar hart- en vaatziekten. In november '89 aanvaardde de KUL ook het huis 'Tiensestraat 49', voorheen eigendom van mevrouw Maria Magdalena de Vlaminck.

De uitgavenposten waaraan het inschrijvingsgeld besteed wordt, zijn niet zo duidelijk. Een veertig miljoen wordt gestort op de rekening van de sektor Studentenuitvoeringen. Een ander gedeelte draagt bij aan de culturele activiteiten van de KUL (een budget van meer dan drie miljoen frank), aan postgraduaat beurzen, aan de roerende voorheffing van de KUL, aan de post *allerlei werking* (40 miljoen). De verzekering van de studenten, de taken en belastingen van de volledige KUL-huisvesting en het groot onderhoud hiervan worden ook door ongeveer vijf miljoen frank uit de inschrijvingsgelden betaald.

En dan zijn er nog de beruchte *spéciallekes*. In 'Het geld van de CVP' (Epo, 1984) stellen de auteurs Ludo Martens en Peter Franssen: "Men neemt met enige verbazing kennis van de grote sommen die door de Katholieke Universiteit van Leuven naar de CVP-verkiezingspaarport overgesat worden. Zeven miljoen frank over een periode van tien jaar is niet weinig; bijna de helft van alle fondsen uit de direkte omgeving van de kathedrale kerk die wij konden registreren." (p.196) Als hun uitspraak waarheid zou zijn - waar eigenlijk niemand aan twijfelt, maar probeer het maar eens te bewijzen - impliciert dit dat ook een gedeelte van de inschrijvingsgelden hieraan besteed wordt. Zo'n financiële transactie kunnen immers moeilijk gebeuren met het (streng gecontroleerde) budget van de fakulteiten, maar wel met het hierboven besproken privee-patrimonium.

Toen de studentenvertegenwoordigers in Akademische Raad aan toenmalig rektor De Somer vroegen waarom die sommen nooit in de exploitatie of begroting teruggevonden werden, luidde zijn lakonieke antwoord: "Dat komt omdat wij een goede boekhouder hebben." Die goede boekhouders heeft de KUL nog steeds, en bovendien beschikken zij vandaag over een heel legertje extra computers en pc's. Als straks de nieuwe campagne voor de parlementsverkiezingen begint, zou regeringscommissaris Schiepers er dan ook niet slecht aan doen alle rekeningen tweemaal na te tellen. Je weet maar nooit.

(WP)

Interimburo's op zoek naar studenten (deel 2)

De werkstudenten van minister Coens

Vorige week gingen we dieper in op de werking van de uitzendkantoren. De interimformule bleek perfect in te spelen op de hedendaagse vraag vanwege de bedrijven naar tijdelijke arbeidskrachten, die het bedrijf de flexibiliteit moeten geven om concurrentieel te blijven. Tevens leken interimburo's steeds meer interesse te krijgen voor de rekrutering van studenten, niet alleen om aan de vraag naar tijdelijke werkrachten te kunnen voldoen, maar ook om te kunnen concurreren met andere uitzendburo's. Voor ongeschoolde arbeid blijken studenten immers minstens zo productief te zijn als de 'gewone' uitzendkrachten. Bovendien is het werken met studentencontracten financieel voordelig.

Uitzendkantoren werken wel graag met studenten, maar stoten steeds op reserves vanwege de bedrijven. Die vragen immers om professionele arbeidskrachten, wat studenten natuurlijk niet zijn. Bovendien lijkt de combinatie studenten-arbeiders in verschillende bedrijven niet steeds probleemloos te verlopen. Wat dat laatste betreft vragen vele interimburo's de studenten uitdrukkelijk inspanningen te doen om zich aan te passen aan de mentaliteit van de arbeiders. De eerste kritiek ontkrachten de uitzendkantoren door de bedrijven erop te wijzen dat studenten wel degelijk ingeschakeld kunnen worden als professionele werkrachten. 'Manpower', bijvoorbeeld, staft die stelling aan de hand van vaardigheidstesten die vooraf van de uitzendkrachten afgenomen worden. De ultradex-test, een Amerikaans ontwerp, test de capaciteiten van de uitzendkrachten op een aantal basisvaardigheden, zoals snelheid en coördinatie, sorteren en controle, precisie enzovoort. De klant (het bedrijf) beschikt over die informatie, en kan zo de beste mensen voor een bepaalde job uitzieken.

Werkzoekend

De jobdienst van de KUL volgt de ontwikkelingen binnen het interimcircuit nauwgezet. De dienst beschikt weliswaar niet over precieze cijfers - er zijn tot dusver geen nog studies gedaan - maar heeft toch een redelijk goed zicht op wat er zich binnen het arbeidscircuit voor studenten afspeelt.

In de eerste plaats is er sprake van een opmerkelijke stijging van het aantal werkzoekende studenten. De evolutie op zich zegt natuurlijk weinig. Het is bijvoorbeeld goed mogelijk dat studenten tegenwoordig ruimer willen leven

dan vroeger. Werken is in dat geval geen bittere noodzaak, maar meer een manier om ekstra middelen te creëren voor de aankoop van een cd of een poster of voor een 'cognac' na de gebruikelijke pinten. Uit de inleidende gesprekken tussen de studenten en de jobdienst blijkt echter dat de basismotivatie voor de meeste studenten expliciet financieel is. Meestal gaat het om studenten die zelf hun studies moeten bekostigen, omdat ze na hun eerste diploma een aanvullende studie aanvatten, of omdat ze hun jaar moeten overdoen. Er is dus niet enkel het stijgend aantal werkzoekende studenten. Blijkbaar wordt ook de groep studenten die daadwerkelijk nood heeft aan werk steeds groter.

Tot op zekere hoogte vullen jobdienst en interimburo's elkaar dus aan. Binnen de sociale sector van de universiteit vervult de jobdienst een zeer belangrijke functie. De dienst wil immers zo veel mogelijk studenten aan een job helpen, maar moet, omdat het aantal gegadigden groter wordt, steeds strenger selecteren. Voor de jobdienst is interimwerk dan ook een welgekomen uitbreiding van het bestaande arbeidscircuit. In beperkte mate werkt de jobdienst zelfs samen met bepaalde uitzendkantoren. Het interimburo rekruteert studenten via de jobdienst, maar de selectie gebeurt door die laatste.

De houding van de jobdienst in heel de affaire is in zekere zin ambigu. Enerzijds beseft men dat de rekrutering van studenten gebeurt ten koste van de normale, werkzoekende uitzendkracht. Anderzijds is men dan weer tevreden dat meer studenten aan een job geholpen worden, en dat men een duidelijk beeld heeft van waar die mensen terecht komen. Dat laatste hangt trouwens nauw samen met een tweede belangrijk

aspect van de dienst. De jobdienst houdt zich niet enkel bezig met jobbemiddeling, maar wil ook toezien op mogelijke mistoestanden in het arbeidscircuit voor studenten. Liever dan studenten uit het oog te verliezen in het zwartwerk-circuit van de Leuvense horeka, plaatst de jobdienst zijn mensen bij een uitzendkantoor, waarvan men zeker is dat alles volgens de wettelijke normen zal verlopen.

De vraag is echter of de jobdienst op die wijze niet indirect meewerkt aan een evolutie die op lange termijn nadelig zal uitdraaien voor de studenten in het algemeen. We mogen immers niet uit het oog verliezen dat de combinatie studenten-werken binnen de democratisering van het universitaire onderwijs allesbehalve evident is, vooral als dat werken een bittere noodzaak blijkt te zijn. In principe moet een student de mogelijkheid hebben zich uitsluitend met zijn studies bezig te houden, zonder dat hij zich daarbij zorgen hoeft te maken over de financiële kant van de zaak. Het feit dat steeds meer studenten aangewezen zijn op één of andere studentenjob om hun studies te kunnen betalen, versterkt het vermoeden dat studeren opnieuw een elite-aangelegenheid aan het worden is.

De evolutie wordt nog onrustwekkender als we de praktijk van de interimburo's verbinden met enkele belangrijke tendenzen van het nieuwe dekreet op het universitaire onderwijs. Traditioneel bieden de universiteiten wat technisch 'voltijds' contactonderwijs' genoemd wordt. De student is wettelijk verplicht de lessen integraal bij te wonen om zijn academische graad te kunnen behalen. Het laatste ontwerpdecreet voorziet een versoepeling van de bestaande wetgeving, in de zin dat er naast het traditionele contactonderwijs ook open onderwijs en deeltijds contactonderwijs georganiseerd kan worden. Open onderwijs of afstandsonderwijs is een onderwijsvorm die niet langer gebonden is aan één bepaalde onderwijsinstelling. Je kan daardoor als het ware vanop afstand een diploma halen, aan de hand van speciaal ontworpen cursussen.

Daarnaast stimuleert het nieuwe dekreet ook uitdrukkelijk de organisatie van deeltijds contactonderwijs. In de memorie van toelichting lezen we:

(Foto Leen Van Lindt)

"Deze voorzieningen voor 'werkstudenten' worden in het dekreet gehandhaafd en zelfs uitgebreid met de mogelijkheid om naast voltijds ook deeltijds (in de zin van halftijds) contactonderwijs te organiseren.". Je kan dat initiatief, zoals de beleidsmensen, natuurlijk vanuit een positieve hoek benaderen. Voor een afgestudeerde wordt het immers mogelijk een post-akademische studie te combineren met een job. Deeltijds onderwijs geldt echter niet alleen voor post-akademische opleidingen, maar ook voor gewone academische opleidingen. De wet op het open en het deeltijds onderwijs creëert met andere woorden een perspectief van studenten die deeltijds werken en deeltijds studeren. De interimburo's zullen gouden zaken doen.

Formule

Niet toevallig kent de uitzendarbeid zijn grootste bloei in Amerika, een land waarin het universitaire onderwijs bijna volledig bepaald wordt door de principes van de vrije markt. Op lange termijn lijkt ook het nieuwe dekreet daarop aan te sturen. Credit-punten zijn een eerste aanzet tot een modulaire kurrikulumopbouw, die het huidige jaarstelsel zal moeten vervangen. In zo'n systeem doe je niet langer pakweg vier jaar over je studie, maar bepaal je zelf hoe lang je erover wilt doen. In die omstandigheden is de combinatie werken-studeren een bijzonder praktische formule, wat in Amerika en in mindere mate in Neder-

land dan ook duidelijk blijkt. Voorlopig is het echter nog niet zo ver. Toch zijn er elementen in het dekreet die ook op kortere termijn niet veel goeds voorspellen. Er zijn immers consequenties verbonden aan de verdere afbouw van het tweede cyclusdiploma die door Coens duidelijk wordt nagestreefd. Studenten zijn er zich al een tijd van bewust dat een tweede cyclusdiploma weinig kansen biedt op de arbeidsmarkt. Post-graduaat en andere vormen van derde cyclusonderwijs zijn dan ook erg in trek.

Op die wijze wordt de studieduur voortdurend verlengd, en wordt bovendien het probleem van de democratisering op een hoger niveau opnieuw, en zeer akkoord gesteld. Post-graduaat zijn bijzonder duur, en worden niet gecompenseerd door een aanvullend beurzenstelsel. Het is dus in het belang van de democratisering een einde te maken aan die wildgroei, en dat bij voorkeur door een hervaldiging van het tweede cyclusdiploma. Het nieuwe dekreet doet echter precies het tegenovergestelde: Post-graduaatopleidingen worden uitdrukkelijk gepromoot, er wordt expliciet gepleit voor specialisatie en initiatieven zoals open universiteit en tussen de lijnen valt vaak het begrip permanente vorming. In zo'n klimaat zal het voor een doorsnee student bijzonder moeilijk zijn rond te komen. Werken lijkt dan ook de enige uitkomst te zijn.

Werner Van den Bergh

Van Rossem, de mens onder de pens

Vandaag publiceren we een hoofdstuk uit zijn binnenkort te verschijnen boek 'Mister Junkie en Sister Morphine'. Van Rossem gaat daarin nog wilder te keer

LEES EN BELIEF
WAT WIJ BELIEVEN
+ 48 BLZ. TV

dan ooit. Maar ook over zijn verdoofde wereld herhaaldelijk betogen plaats om de Ghanees vluchteling Janet en haar zoonje Kwasi te steunen. Hun asielaanvraag was geweigerd, en bij een routine-kontrolle in Antwerpen werd Janet gearresteerd. Op bevel van minister Wathelot werd Janet naar Nigeria 'gerepatriëerd': het internationaal recht verbiedt immers dat asielaanvragers naar hun land van herkomst worden teruggezonden. Haar zoonje Kwasi leefde hierna enkele weken ondergedoken.

Janet - De gebeurtenissen in de Golf hebben nogal het één en ander naar het achterplan verwezen. In november vonden bijvoorbeeld herhaaldelijk betogen plaats om de Ghanees vluchteling Janet en haar zoonje Kwasi te steunen. Hun asielaanvraag was geweigerd, en bij een routine-kontrolle in Antwerpen werd Janet gearresteerd. Op bevel van minister Wathelot werd Janet naar Nigeria 'gerepatriëerd': het internationaal recht verbiedt immers dat asielaanvragers naar hun land van herkomst worden teruggezonden. Haar zoonje Kwasi leefde hierna enkele weken ondergedoken.

Na een hele poos actie voeren door het comité 'Janet en Kwasi' besloot burgemeester Vansina tenslotte om Kwasi buiten vervolging te stellen, zodat hij bijvoorbeeld zoals alle

andere kinderen de lessen op school kon volgen. Intussen zit Janet echter nog steeds in Nigeria. Haar gezondheidstoestand is lamentabel: zij lijdt aan sikkelcelanemie, een erfelijke bloedziekte. Volgens brieven die Janet vanuit Lagos naar België stuurde, heeft zij bovendien nauwelijks middelen van bestaan. Het comité 'Janet en Kwasi' blijft echter ijveren voor de terugkeer van Janet naar België. Het Europees Verdrag van de rechten van de Mens (artikel acht) stipuleert dat een familie niet uit elkaar mag gerukt worden, en het Comité ijvert ervoor dat deze elementaire mensenrechten in dit konkrete geval ook toegepast worden. U kunt dit comité steunen door woensdagavond naar de Janet-en-Kwasi-Fuif in zaal Labyrint te komen.

(Foto Hielke Grootendorst)

(WP)

Essays van Bart Verschaffel

's Hertogs heersersblik

In zijn *Naschrift bij De Naam van de roos* schrijft Umberto Eco dat hij de postmoderne houding ziet "als de houding van iemand die houdt van een zeer ontwikkelde vrouw en die weet dat hij niet tegen haar kan zeggen 'ik houd waanzinnig veel van je', omdat hij weet dat zij weet (en dat zij weet dat hij weet) dat Liala deze woorden al heeft geschreven. Toch is er een oplossing. Hij zou kunnen zeggen: 'Zoals Liala zou zeggen: ik houd waanzinnig veel van je.' Als hij zoover is, als hij de valse onschuld heeft vermeden en duidelijk heeft gezegd dat je niet meer op een onschuldige manier kunt praten, zal hij echter toch tegen de vrouw gezegd hebben wat hij wilde zeggen: dat hij van haar houdt, maar dat hij van haar houdt in een tijd waarin de onschuld verloren is gegaan." Het is goed hier af en toe aan te denken bij de lektuur van twee boeiende, nauw met elkaar verwante teksten van Bart Verschaffel over Rome en de notie van teatraliteit, vol citaten uiteraard.

Gemakshalve noemt men die teksten 'essays', maar dat is bedrieglijk. De grenzen tussen de literaire genres vervagen. De jonge dichter Dirk van Bastelaere noemt "de hybride toestand waarin het essay gedicht wordt en het gedicht essay" typisch voor onze dagen. Stefan Hertmans' essays over literatuur worden expliciet tot de literatuur gerekend. Hugo Bossuets essays leugen "een creatieve, zelfs vreesgevoelende lectuur-schrijver van de tekst die zich graag inweeft in het intertekstuele woordenweb, en die niet aspireert om objectief, buitencultuur-stueel de betekenis van een tekst vast te kunnen leggen", waarmee hij meteen naar de bepaling van de dekonstruktieve verwijst.

Stof

Teksten verwijzen naar teksten, zoveel is duidelijk. Men schrijft geen boeken in het jile, maar wel nadat men boeken gelezen heeft. Verschaffel opent zijn tekst dan ook met een citaat van een halve pagina van Georg Simmel, een van de grondleggers van de moderne sociologie die honderd jaar geleden schreef over het dragen van sieraden, het briefschrijven, de leugen, de flirt. Verschaffels tekst is eigenlijk niet veel meer dan een uitwerking van dat citaat, gestoefd met nog meer citaten. De indrukwekkende bibliografie op het einde (waarin geen enkel Nederlandstalig boek) getuigt daarvan.

"Rome" werd in 1988 in het Stuc gelezen in de reeks "De Favoriete Stad". Verschaffel benadert Rome vanuit een historische invalshoek. Hij schetst het ontstaan van de stad die de *caput mundi* werd en dat bleef, ook na de val van het Westromeinse rijk in 476. De stad is tijdens het verval van de Romeinse beschaving traag gekrompen (van 1,5 miljoen in de derde eeuw naar 40.000 in 1200) en is dan opnieuw traag uitgebreid. De stad werd vele keren gericyleerd. Door de eeuwen heen werden trappen, muren, zuilen weggehaald en hergebruikt voor nieuwe gebouwen, maar nooit op die manier dat de hele stad een nieuw aanschijn kreeg. "Niets in Rome is ooit groter geweest dan Rome zelf, geen enkele eeuw, stijl, bedoeling of gedachte, geen enkel gebaar heeft de hele ruimte in één keer in bezit kunnen nemen (...) of zelfs maar oppervlakkig een schijn van homogeniteit kunnen opleggen."

Blik

Verschaffel spreekt in dit verband van een "eigensoortig vergeten van de geschiedenis". Het Rome van vroeger is in gedachten bewaard, en niet in nature. De vroegere stad "bestond als natuur, en werd als natuur in bezit genomen". Het marmer van het Colosseum werd door de pausen uitgetrokken en naar hun kerken geselept. Zo werd Rome een onzuivere stad, een verdichting van de wereld: "een stad houdt het vreemde, houdt af de gedaanteverwisselingen samen". De stad heeft geen centrum, is niet beheersbaar. Daarvan getuigt het wanstalgige, fascistische monument voor Victor-Emmanuel I, volgens Hugo Claus "een enorme, wit-suikerkerk verjaardags-taart met wonderlijke frontbogen, krullen en gelikte, gekronkelde stalcuities, naakte, stenen strijders, gezonde en

gezwollen worstelaars met hun dames". Verschaffel besluit dat "wie Rome wil beheersen zo luid moet roepen dat zijn stem overslaat en hij zich belachelijk maakt".

Na de catastrofale plundering van 1527 kon Rome nog bezwaarlijk de kroon van de wereld zijn. Geen *caput mundi* meer, maar wel het *teatrum mundi*. Rome is immers de zetel van het katholicisme, "het mengsel van een geloof en een stad". Dat geloof is onlosmakelijk verbonden met de notie van teatraliteit,

waarbij men een punt bepaalt van waaruit iets gezien moet worden, en wel op een perfecte wijze. De stad wordt verfraaid, door alle verschillende stijlen heen wordt een publieke, teatrale ruimte gekreërd waarop de "vorstelijke blik" (van de paus) rust. Dat "planmatig teatraliseren" is echter (door de hoge kostprijs en het gebrek aan tijd) gedeemd om te mislukken als totaalproject. Een overblijfsel van die poging blijft het platenboek van Falda, waarin men gebouwen ziet vanuit een perspectief dat men niet kan innemen, omdat er altijd wel wat anders in de weg staat. Rome is onzuiver gebleven, werd niet de stad die de pausen gewild hadden.

Het idee van Rome als wereldteater legt de link naar Verschaffels tweede tekst, over de notie van teatraliteit zelf, hierboven al gedefinieerd. Bij het teatraliseren wordt niet een fictie gekreërd, maar worden tijd en ruimte getransformeerd. Dat gebeurt door de bijdrage van Italië tot het Westerse toneel: de ontwikkeling van de teatragez. Het teater is er in essentie een *blik*, waarin een zienswijze wordt vastgelegd.

Dat is in tegenstelling tot het middeleeuwse spel, dat werd opgevoerd op een

plein en waar men van alle kanten naar kon kijken. Er was geen centraal punt van waaruit alles kon worden overzien, "het spektakel wordt niet vanuit een gezichtspunt geconstrueerd". Dat verandert bij de Blijde Intredes: de stad onderwerpt zich aan de vorst, zij transformeert zich onder zijn blik tot een andere stad, een schouwspel voor de vorst. Claus ziet dat zo:

Magistraten, soldaten, bevestigde stad, hebboemde galg, Karel de Stoute komt naar Gent, het volk snikt om de tafereelen van de Passie, om de majesteit van de hertog, om zijn heersersblik.

Verder in het gedicht worden de straten "gedempt/door panelen (...) geveerd in exquiesit perspectief". Ook het spel keert zich naar de vorst, het wordt voor hem opgevoerd en hij is degene die het spektakel op een perfecte wijze kan zien. Die blik verzelfstandigt tot de teatragez in de zestiende en zeventiende eeuw, en krijgt zijn definitieve vorm in de barokke hofcultuur.

Een mooi voorbeeld daarvan is het hof van Louis XIV, 'le roi du soleil' die in Versailles (en niet in de hoofdstad) de edelen om zich heen verzamelt en hen daardoor hun macht ontnemt. Het bestuur is in handen van de regering. De adel mag niet werken, vergaapt zich hele dagen aan de waardigheid van de koning, leeft volgens de etikette, de gedragskode aan het hof. De koning is alwetend, ziet in zijn teatragez al het stuk én de hovelingen. Hun plaats wordt

gemeten in termen van afstand. Zo ontstaat de gedachte van het Wereldteater waarin iedereen zijn plaats inneemt "in de waardige, plechtige wereld die in de macht is van een absolute blik".

Ketting

Tegenover teksten als deze kun je twee houdingen aannemen. Je kunt je schouders ophalen en er hartelijk om lachen. Maar je kunt je ook, als je in de juiste bui bent, plooiën naar het ritme, naar het plechtige, soms ietwat stroeve, kompromisloze betoeg van de auteur. Verschaffel wil niet uitleggerig zijn, er blijft altijd wat mysterie hangen. Met zijn bagage circlet Verschaffel om zijn onderwerp. Hetzelfde wordt van de lezer verwacht. Rudi Laermans schreef over *De glans der dingen*, ook een boek van Verschaffel: "Elk goed boek ontmachtigt de lezer, elk waar gesprek is op een duidelijke manier onduidelijk. De goede verstander is wellicht hij die hiermee kan leven." (NWT 89-5) Bovendien zetten teksten als deze de lezer ertoe aan, op zijn beurt creatief te zijn. Zo wordt de ketting langer, en dat is een niet geringe verdienste. Eigenlijk is dit geen boek om te recenseren, je moet er gedichten bij schrijven.

Johan Reyniers

'Rome/Over teatraliteit' van het Laat-XXe-eeuwse Genootschap is het 16e nummer in de reeks 'Vlees en Beton', p/a Lange Nieuwstraat 29, 2800 Mechelen. Het boek kost 495 frank.

Volgende week het slechtste

Het beste uit de kringbladen

Veto onderhoudt zich sinds jaar en dag wijselijk van elke beschouwing over het Leuvense medialandschap - tenminste in haar redactionele kolommen. Het is niet aan ons om het werk van collega's van commentaar te voorzien. U begrijpt dat. Voor één aspect van dat medialandschap maken wij echter een uitzondering: de kringbladen. Die worden namelijk geschreven met de *uitdrukkelijke bedoeling* door ons gerecenseerd te worden. Meer zelfs dat gebeurt volgens eens vast stramen, dat door de jaren beproefd is en zijn deugdelijkheid altijd bewezen heeft. Zo worden de bladen van de L&W-kringen altijd *positief* gerecenseerd, die van Rechten en VTK altijd *negatief*, en de rest hangt zo'n beetje van onze *bui* af. Dat is traditie, meer moet u daar niet achter zoeken. Vandaag alleen het goede nieuws.

Sommige kringbladen presenteren zich volslagen pretentieloos. Bacchus is er zo eentje. Wanneer je de inhoud van je blaadje zelf omschrijft als "Alles wat *klioten* boeit" kan je moeilijk van zelfoverschatting worden beschuldigd. Daar is ook geen reden toe. De eerste Bacchus lag namelijk pas in december voor het eerst in de verdeelbakken - problemen met de opvolging van een hoofdredakteur waarvan iedereen dacht dat hij voor het leven benoemd was. De nieuwe ploeg heeft dan duidelijk met de natte vinger proberen uit te vinden wat de *klioten* eigenlijk boeit. Hopelijk hebben ze zich daar schromelijk in vergist. In "Nunc Kleio festam celebrat", een dagboekverslag van de jubileumviering van Kleio (een blad), laat men R. Dillemans even opdraven om de wereld kond te doen van zijn jongensdroom klassiek te worden, en goedkoop te verklaren dat "er nog een toekomst is voor het verleden".

Dat terwijl je door de lektuur van het voorgaande net tot de tegenovergestelde conclusie bent gekomen. In "Antikrist en antipaus, of De kerkelijke traditie als leugen en verloochening" neemt Koen Vanhaegendoorn (de nieuwe Benoit Lannoo?) je immers niet zolang op slechtouwt tot je de indruk krijgt dat hij het méént. Pijnlijk is dat wanneer je eerst pagina's lang het idee hebt gehad dat zijn gepieker over zijn vriend Plato, Nietzsche, en de "oerkranten" nonsens zijn. Dat Koen nogal begaan is met het Hogere had hij al enkele pagina's eerder duidelijk gemaakt, maar die tekst ("De universiteit als denkcentrum") was nog onmiskenbaar parodisch - ja toch?

Niet dat men het op andere verdiepingen van L&W per se beter treft. De slavisten en aanverwanten moeten bij

het openslaan van hun Eoos-express het patetische afscheid van oud-preses "den Bugge" aanhoren. "Ik ben noch pastoor, noch politikus en hou dus noch van preken, noch van veel gezever. Daarom houden we't kort." beweert de man, om dan de enige en dus langste afscheidsrede af te steken die ooit een oud-preses in zijn kringblad liet opnemen. Dat hij veel, misschien te veel energie in de kring heeft gestoken. Maar dat hij tenminste geleefd heeft. Wel jammer van de "ietwat erbarmelijke financiële toestand" waarin de nieuwe ploeg van start moet gaan, maar "bedenk dat uitdagingen er zijn om aan te gaan en dat zij het leven wellicht mooi maken." Men merkt aan alles dat den Bugge in de leer is gegaan bij zijn vriend, de 86-jarige filosoof-toeloo-publicist, Dr. Hermann Brunner, ("die me als een kleinzoon beschouwt"). Nederigheid is voor hem inderdaad een kracht die het leven ruimer, vrijer en vrolijker maakt.

De germanisten zien het met hun blad op A4-formaat allemaal veel groter dan de andere kringen. Dat blad heet niet meer "Germaantje", maar "Anagrem", een anagram van germaan. Je voelt het met je ellebogen, hier zijn poëten aan het werk. Overlopen we even de inhoud van het novembernummer: op pagina's 4 tot 14 wordt Ivo Michiels geïnterviewd, van 16 tot 36 krijgen we een *beetje* poëzie van eigen germaanse bodem voorgeschoteld, onderbroken door een interview (pp.19-30) met Willy Tibergien, directeur van het Poëziecentrum. Vanaf pagina 37 wordt het allemaal anders: Proza. Een paginaatje of 6, 7 misschien.

Het kan natuurlijk moeilijker anders als je je kolofon volstuwt met Marjons, Ezra's en andere T.J.M. Horstens. Maar

Anagrem brengt ook kringnieuws: op pagina 44 is er de cultuurkatern en op 45 mag literatuurprof Marcel Janssens een stukje plegen over de Provence (kringnieuws?). Op 50 zijn er de Spelletjes. Leuk.

Verkracht

Neen, voorlopig moeten wij hier onvoorwaardelijk supporter blijven van het Pyromaanje. "Tijdschrift voor maatschappelijke, economische en onzinnige belangen". Dat weten ze bij Historia natuurlijk ook en daarom proberen ze het nu met hun Hysteria na te maken. Massa's absolute nonsens (Tante Kaat weet raad, poëzie, maar anders dan in Anagrem, La gazetta della storia, Obscene fabels...), maar tussendoor publi-

ceren ze dan de integrale speech van Kringraadgoeroe Peter Vanduffel bij de begrafenis van het dekreet. Jammer, heel jammer. Het beste uit de kringbladen komt dus - traditie, meer moet u daar niet achter zoeken - uit het Pyromaanje. Wij bieden u graag de bloedstollende apotheose aan van "Piet het verschrikkelijk verkracht konijn met de ketting-zaag":

"Haha", zei het konijntje toen de meneer terug was, totaal niet onder de indruk en haalde zijn kettingzaag boven.

"Haha", zei het haasje dat er ook nog was, en het pakte het konijntje bij het nekveld, verkrachtte het en ging met zijn kettingzaag lopen.

En toen kwam er iemand van Ecolo voorbij, maar hij had het niet gezien.

Stef Wauters

SPORTRAAD KU LEUVEN LISST '91

LEUVENS INTERNATIONAAL STUDENTENSPORTBOUW

LISSTIG - Sportraad biedt de lezers van *Veto* de kans om gratis op reis te gaan en internationale contacten te leggen. Van 25/2 tot 1/3 nodigen ze het kruim van de Europese studentensporters uit op hun *Leuven Internationaal Studenten Sport Tormooi (LISST)*. Je moet alleen de dames volley- en basketbal of de heren volley-, basket- en voetbal een weekje te slapen leggen (voor wie een kot vrij heeft). *Graats* eten kan ook, als je bereid bent een groep te begeleiden. Daarnaast worden er nog losse medewerkers voor allerlei klusjes gevraagd. Alle geïnteresseerden kunnen contact opnemen met het secretariaat van Sportraad, *Tervuursevest 101*, ☎ 20.62.03.

'Het kind van de smid'

Een mooie brok episch teater

"Mijn nostalgie speelt zich af in de wereld die ik zelf maak. Als ik schrijf, schrijf ik mijn nostalgie", zei acteur-schrijver-regisseur Josse De Pauw ooit in een interview. Zijn 'Het kind van de smid', de nieuwste teaterproductie van het Brusselse Kaaiteater, is daar een goed voorbeeld van. Het is een met nostalgie doordrongen, sobere en vooral epische voorstelling over de lotgevallen van een half-Ierse, half-Indiaanse migrantenfamilie uit de negentiende eeuw. Het is een voorstelling over identiteit, over cultuurconflicten en ook over geschiedenis in het algemeen. Josse De Pauw schreef de tekst samen met Peter Van Kraaij en speelt zelf ook mee met Willy Thomas, Frank Verduyssen en José Verheire. De voorstelling is vier keer in het Stuc te zien.

Dat 'Het kind van de smid' over geschiedenis gaat, kan je alleen al uit het decor opmaken. Rond de met losse aarde bedekte speelruimte hangt een lange kleurrijke tijdsband, zoals die nu nog hangen in de grote leslokalen van lagere scholen. Op die tijdsband staan de grote periodes en gebeurtenissen van onze Europese en vaderlandse geschiedenis afgebeeld: 'De Romeinse overheersing', 'de Franse Revolutie', 'het Belgisch koninkrijk'... Die tijdsband symboliseert wat Franse historici aanduiden met de term 'histoire événementielle' of wat door Friedrich Nietzsche omschreven werd als de 'monumentale geschiedschrijving', met andere woorden de geschiedenis van de grote gebeurtenissen, van de alles omverwerpende revoluties, de verwoestende oorlogen en grote staatsmannen. Het is de geschiedenis die iedereen moet kennen en aangeduid wordt met grote data: 1789, 1830, 1940, 1968...

Data

Ook 'Het Kind van de smid' zit vol data. Het zijn niet de data van belangwekkende gebeurtenissen, maar van de ontroerende en armzalige lotgevallen van de familie van een Ierse smid. In de voorstelling komen historische gebeurtenissen niet ter sprake en de tijdsband krijgt dan ook een marginale plaats in het decor. 'Het kind van de smid' is het verhaal van individuen die in het ver-

De voorstelling eindigt met een hommage aan hun moeder, Sacajawea, symbool van alle pioniermoeders in het Verre Westen, "whose quiet endurance and patient efforts have made possible the achievements of the world's great man". "Ze hebben van moeder een beeld gemaakt", stelt het Kind cynisch vast.

Karnaval

Terwijl Josse De Pauw en Frank Verduyssen erin slagen om de tekst een zekere authenticiteit en emotie mee te geven, falen José Verheire en Willy Thomas falikant. De eerste getroost zich veel moeite om te doen alsof hij oude brieven voor het eerst leest, maar komt niet boven zijn amateurisme uit en de tweede is als karnavaleske grasjas in deze overigens sobere voorstelling totaal misplaatst. Er wordt in het stuk heel weinig geacteerd en er is geen echt samenspel. De acteurs staan en wandelen rustig op de scène en vertellen beurtelings, alsof alles al heel lang is geleden en de herinneringen uit het geheugen moeten worden opgediept.

De verhaalfragmenten die afwisselend in het praesens en het imperfectum, in de ik- en de hij-vorm staan, worden geleerd met documenten, stukken uit brieven, toespraken en reglementen die De Pauw en Van Kraaij hebben gekozen uit boeken over cowboys en Indianen. Het vierde bedrijf is geïnspireerd op de bestseller 'De fatale kust. Het epos van Australië' van de kunsthistoricus Robert Hughes. Dat alles bij elkaar maakt de tekst nogal kompleks en te gewild literair. Als ongeïnfomeerde toeschouwer krijg je op zo'n hybride tekst niet zo vlug vat: teveel literatuur, te weinig teater.

Stefan Moens

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

Horizontaal - 1 Jongensnaam, groot dirigent - Zwitsers nobelprijswinnaar fysika die het uitsluitingsbeginsel bedacht 2 Wegval van letters vooraan een woord - Meisjesnaam 3 Hijswerktuig - Vrouwelijke beambte belast met het toezicht op de openbare orde 4 Verlaagde toon - Stichter van de Sovjetunie - Noorse godheid 5 Richel om borden op te zetten - Saai stadje 6 Pers. vnw. - Molukse hoofdstad - Levendig 7 Bier - Fijn gemalen graan 8 Centrale lijn - Deel van het hart 9 Tuinhuisje - Zoogdier 10 Zuurstof verbruikend - Raad 11 Schijngestalte - Voornaam van de Amerikaanse taalkundige en filosoof Chomsky - Lidwoord 12 Verlichting - Wiskundeterm - Keukenkruid.

Vertikaal - 1 Sterrenbeeld - Viraal zweertje 2 Verlies van het vermogen tot spreken en verstaan van taal - Leuvense vereniging - Reeds 3 Verf - Binnen korte tijd 4 Kweek - Sluit een bondgenootschap 5 Glazen kolf 6 Muzieknoot - Snavel - Edelgas 7 Voormalige hoofdstad van Zuid-Vietnam - Metaal 8 Konisch tandwiel - Streng, koud 9 Germaanse godheid - Reuzenvogel - Familielid 10 Vol afgest 11 Brede broekklep - Enig ding - Kunsttaal 12 Haastig in elkaar zetten.

Discordia en Shakespeare in het Stuc

Een sterke Klappekoorts

In Hamlet zegt Shakespeare dat de acteur een kroniek van zijn tijd is. Theater doet ons te laten nadenken, niet om met spandoeken de straat op te rennen. Van het publiek wordt niet verwacht dat het kommunist wordt na het zien van 'Galileo' van Brecht, hooguit dat het opvoeringen ervan 'mooi' of 'vernieuwend' vindt. Daarom is er op de scène ook de grootst mogelijke vrijheid, en staat of valt een stuk met de werking op het ogenblik van de opvoering. Dat de encensering met andere woorden niet aan wetten is gebonden, liet Maatschappij Discordia vorige week nog zien in haar bewerkingen van Shakespeares 'Twelfth Night' en 'Measure for Measure'. De vrijheid op het teater leidt bij hen tot een spanning tussen het toneelmatig reciteren en de persoonlijke reflectie over de tekst.

Discordia houdt niet van eksuberante dekors die suggereren, zelfs niet door stilering, zoals dat bij de Blauwe Maandag het geval is. Op de scene staan wat stoelen langs de zijkant, achteraan een tafel die gebruikt wordt om flesjes op te plaatsen of even te verpozen met een sigaret. Enkele boompjes moeten het struikgewas voorstellen, en links achteraan staat een barok tafeltje, "het meest barokke meubel dat we bezitten", zegt Jan-Joris Lamers, met een verwijzing naar het taalgebruik en de complexe leefwereld van de personages in Shakespeares stukken. Ook barok zijn de kroonluchters die vooraan boven de scene hangen.

Lichtgelovig

Op de grond vooraan: een blokken-doo, een doos met garen en een ladder. Lamers legt het publiek de betekenis ervan uit bij het begin van de 'Maat voor Maat'. De blokjes verwijzen naar de bouwstenen van Shakespeares stukken, het garen is de draad van de voorstelling, de ladder is de trap van Oxford.

Meteen geeft hij ook aan waar je tijdens de voorstelling zit naar te kijken. De speelstijl van Discordia vestigt de aandacht op fragmenten, en niet op het verhaal. Zeker in 'Twelfth Night' is dat het geval. De voorstelling moet het hebben van het momentane, omdat men vaak op de rand van de slapstick en het understatement balanceert. Je onthoudt vooral de scene met Malvolio die zich laat beetnemen door Fabian en Tobias. Het is een stuk over ijdelheid, over hoe lichtgelovig iemand kan worden die meent de aandacht te krijgen van de

wil zich wreken op Claudio, die met zijn geliefde Guileto net iets te ver is gegaan. Dat is voor Vincentio het signaal om Claudio en Angelo een hak te zetten en Isabella, de vrouw om wie het allemaal draait, voor zich te winnen. 'Measure for Measure' is een stuk over manipulatie, zowel binnen als buiten de liefde.

Het hele spel van wat gezegd wordt en verzwegen, wordt gerelateerd door de speelstijl die het midden houdt tussen identifikatie en distantie. Bij momenten merk je dat de acteurs de tekst niet zomaar zeggen, maar ook iets persoonlijk duidelijk maken. Het lijkt een verheven manier om over de dagdelijkheids van de krant te praten: oorlog, geheimen, bedrog, opzettelijk verdraaide waarheden, waarom niet. Lamers: "Dit is een uitstekende tijd om teater te maken, omdat je momenteel te maken krijgt met twee ekstremiteiten, twee monologen die niet met elkaar te maken hebben, maar toch het gelijk aan hun kant willen halen. Met dat gevoel staan wij te spelen."

Met dat spelen gaat het in 'Twelfth Night' en 'Measure for Measure' twee kanten op: er wordt gespeeld vanuit een persoonlijke psychologisering, maar er wordt ook telkens distantie genomen door het reciteren, het aarzelen en het drinken tijdens de voorstelling. Lamers zegt altijd dat we mogen meedrinken. Niemand deed dat. Wij zijn duidelijk geen Shakespearepubliek.

Paul Demets

Uitreiking eredoktoraten in kristelijke sfeer

Een katholieke unief op zoek naar geloof

Dit jaar verliep de uitreiking van de eredoktoraten zacht en evenwichtig. Michel Falise, Jean Leclant en Hans Zacher sprongen niet uit de band. De universiteit heeft geen speciaal gebaar willen stellen, maar speelde op zeker. Vriendschapsbanden tussen instellingen werden aangehaald, persoonlijke vrienden aan het hart gedrukt. Twee van de eredoktors onderhouden al meer dan twintig jaar uitstekende relaties met de KU Leuven. De derde, Leclant, is een groot wetenschapper wiens bekroning perfect past in een honderdjarige traditie van contacten tussen Franse en Leuvense Egyptologen. Over de levensloop en activiteiten van de eredoktors bracht Veto reeds uitvoerige artikelen in vorige nummers.

In het foldertje over de eredoktoraten dat iedereen zaterdag omstreeks 10 uur in de Sint-Pieterskerk op zijn stoel vond, schrijft rector Dillemans: "Het verheugt mij dit feest te mogen vieren op een ogenblik dat er in Vlaanderen, voor het eerst sinds twintig jaar, in volle openheid een groot debat gerealiseerd is over de universiteiten. Dit heeft de universiteiten opnieuw in de belangstelling gebracht van de publieke opinie." Dat geldt in elk geval niet voor de KU Leuven en de viering van haar patroonsfeest, Lichtmis-editie 1991. Zoals ieder jaar dankte de rector weliswaar enkele prominenten voor hun komst naar de KU Leuven: Geens, Wathelot, Eyskens, Tobback, Vansina, en Chabert, die rijkelijk te laat kwam. De Duitse ambassadrice en de Zuidkoreaanse ambassadeur waren eveneens op post. Ook de KVVH-ekscellentien verkeerden de leden van de universitaire gemeenschap met hun aanwezigheid. Maar toch was er niet veel gewoone volk zaterdag. De aula Pieter De Somer, waar de academische zitting plaatsgreep, zat slechts halfvol. Hoogstwaarschijnlijk hield de lage opkomst verband met het feit dat de feestdag dit jaar op een zaterdag viel. Misschien speelde de afwezigheid van een bekende persoonlijkheid als eredoktor (cfr. de Poolse premier Mazowiecki vorig jaar) ook wel mee. Of was de uitzonderlijke kou de boosdoener?

De Sint-Pieterskerk had inderdaad veel weg van een ijsgrout. De zingende monden van de togati dampen en het hout van de hobo en de fagot was zo onderkoeld dat ze een kwarttoon te laag speelden. Deze spijtige onvolkomenheid deed niets af van het muzikale feestje. Nadat de aanwezigen samen met voorzanger Mgr. Guido Maertens, rector van de Kulak, gemijmerd hadden over het licht van de universiteit (2 februari is het feest van Lichtmis) en vergeving hadden gevraagd voor alle keren dat ze groot of klein onheil hadden *hesticht*, zetten het Arenbergkoor en het Universitair Symfonisch Orkest de nu in universitaire kringen al vrij bekende mis in G in van professor Mortelmans. Deze mis werd al eerder uitgevoerd bij een universitaire plechtigheid, maar vorige zaterdag rekten vele profen hun nek bij het horen van het fijne solo-sopraan. Ook de leden van het Leuvense Universitair Koor verbeten de kou, klampten de partituur wat vaster in hun blauwe handen en zongen stemmige liturgische liederen.

Na het evangelie bracht eredoktor Falise, sedert 1979 rector van de katholieke universiteit van Lille, een 'kristelijk getuigenis'. Naar aanleiding van de recente Apostolische konstitutie over de katholieke universiteiten, waaraan rector Dillemans en hijzelf hebben meegewerkt, sprak Falise over de taak of de *missie* van deze universiteiten: "doorheen de intellectuele arbeid twee realiteitsordes verenigen, die men al te vaak tegenover elkaar stelt alsof ze antitetisch zouden zijn: de zoektocht naar Waarheid en de zekerheid reeds de bron van deze Waarheid te kennen." We zouden onszelf niet zijn, 't is te zeggen universiteit en katoeliek, als we niet trouw probeerden te zijn aan deze twee wegen om de Waarheid te benaderen, aldus Falise. Men moet dus voortdurend laveren tussen geloof en wetenschap. Die taak is dan ook een moeilijke

uitdaging maar ze is toch essentieel. De spreker diepte dit probleem uit door een poging om de onmisbaarheid van het geloof voor de rede aan te tonen: *la Raison cherchant la Foi*.

Dinges

Aan de grenzen van onze wetenschappelijke activiteit openbaart zich een andere rationaliteit, van een *etische* orde. Wetenschapsbeoefening is nooit zuiver technisch, ze eist van de onderzoeker intellectuele eerlijkheid, bekwaamheid tot dialoog en volharding. Het morele aspect komt ook te pas bij de keuze van het wetenschappelijk domein; of bij de vraag hoe bepaalde onderzoeksresultaten aangewend worden, zoals in de bio-ethiek of in de economie, maar eigenlijk op elk domein. Want als men over de mens praat - Falise had het alleen over de mens, en niet over alle andere zijden - ontkomt men niet aan een etische bevraging, zodat de vraag naar het ware ook een vraag naar het goede wordt. In laatste instantie betreft de vraag de opvatting over de *Mens* en over de zin van zijn leven. Zoeken naar waarden en een etische bekommernis zijn algemeen menselijk, aldus Falise, zodat het geloof niet een specifieke morele orde kan opleggen aan kristenen. Maar het geloof geeft een zin aan hun leven: de zin van bemind te worden door God. Kristenen worden geroepen een voorafbeelding van een Koninkrijk van Waarheid, Goedheid en Schoonheid te realiseren. Deze globale visie geeft een specifieke grond aan menselijke waarden die de kristen deelt met niet-kristenen, en is tevens een aansporing tot deelneming aan de *kweste* naar (wetenschappelijke) waarheid.

Falise plaatste zijn toespraak ook in het licht van de op til staande viering aan de KU Leuven van honderd jaar Rerum Novarum. In het complexe domein van de economische en sociale organisatie van een maatschappij hebben wij behoefte aan analyse en onderzoek. Maar, zei Falise, alleen een etische visie op de menselijke waardigheid kan de acties voor een echte ontwikkeling van alle mensen oriënteren. Het geloof brengt dan de verlichting aan bij de etische visie. De sociale leer van de Kerk, hebben wij begrepen uit Falises betoog, is zo'n voorbeeld van verlichting bij de etische vragen die zich openen in onze complexe maatschappij. Nu begrijpen wij waarom Michel Falise's "Pour une

pratique chrétienne de l'économie" als een standaardwerk beschouwd wordt, en waarom Falise in 1980 als eerste lektor voorzitter is kunnen worden van de Fédération Internationale des Universités Catholiques (FIUC). Vice-rector en promotor Maertens zou een uurtje later in zijn laudatio (lofrede) trouwens verklaren dat Falise zijn *aanhankelijkheid* aan de katholieke Kerk nooit ter discussie heeft gesteld, ook niet naar aanleiding van zijn houding inzake bio-ethiek, en dat ze ook nooit door iemand in twijfel werd getrokken.

Het is interessant om dat standpunt inzake bio-ethiek te vermelden. In de moizame discussie rond de bio-ethische problemen die de katholieke uniefs met de Congregatie van het Geloof en van de Universiteiten vanaf 1987 te Rome hebben gevoerd, "heeft Michel Falise met overtuiging een consequent-persoonlijk standpunt verdedigd." In normale taal: de antropocentrist Falise is principieel tegen abortus; maar in uitzonderlijke, gemotiveerde gevallen moet de ingreep kunnen. Falise, vader van zes kinderen, zit dus niet *hylemaal* op dezelfde lijn met Rome. Vandaar misschien zijn uitspraak: "Il n'est pas toujours facile d'être une université catholique."

De voorbeelden die op het kristelijk getuigenis volgden, zetten de ideeën van Falise onmiddellijk om in wens. Er werd gebeden voor alle studenten aan alle *katholieke* universiteiten ter wereld, dat zij hun kritische dienstbaarheid zouden aanwenden om al diegenen te helpen die lijden onder armoede, onrecht, discriminatie, honger en oorlog. Amen.

Trompetgeschal

Na de eukaristische dienst spoedden de aanwezigen zich naar de Aula Maksima, waar de rector de eredoktoraten zou uitreiken. Eerst kwam Falise aan de burel. Toen bleek pas dat niet alleen Zacher een goede vriend is van rector Dillemans, zoals wij vorige week schre-

ven, maar ook Falise. Beide mannen studeerden nog samen in Harvard. "Het gebeurt eerder zelden dat iemand, die reeds tot de vriendenkring van de KU Leuven behoort, plechtig gepromoveerd wordt," zegde promotor Guido Maertens. De uitreiking van een eredoktoraat krijgt niet zomaar het epiteton 'plechtig'. Zogauw de promotor van elke bekoonde zijn laatste woorden had uitgesproken, begonnen vanop het balkon trompetten te schallen en veerden alle aanwezigen overeind. Rector Dillemans las op een groot vel perkament nog eens beknopt de verdiensten voor. Het erelint werd opgespeld en de zaak werd beklonden door een stevige handdruk, een brede glimlach en een warm applaus. Falise was door zijn getuigenis reeds ruim aan bod gekomen en mocht dus nu zijn mond houden.

Het hoogtepunt van de academische zitting was de toespraak van Hans Zacher, sinds juni president van de Duitse Max Planck Gesellschaft, over 'Research in a Democratic Society'. Na zijn dankwoord - in het Nederlands - voor het eredoktoraat vertelde Zacher dat zijn Gesellschaft in 1911 opgericht werd uit noodzaak. De stichters vonden dat de uniefs alleen niet meer in staat waren om optimale onderzoeksmogelijkheden te verschaffen aan uitmuntende wetenschappers. Daarom kozen ze voor een private vereniging, waarin vertegenwoordigers van de staat, de industrie en van andere maatschappelijke krachten zouden samenwerken teneinde voldoende faciliteiten aan voorname vorsers te bieden. Vandaag de dag

berust Max Planck, de grootste en belangrijkste wetenschappelijke vereniging ter wereld, nog steeds op dat principe. Zacher vergeleek de wetenschappelijke autonomie van zijn organisatie met die van de KUL. In zekere zin, zei hij, spruit deze autonomie voort uit de traditie die zich eeuwenlang ontwikkeld heeft aan de Europese universiteiten. De verhouding tussen het onafhankelijk onderzoek enerzijds en het recht, de politiek en de maatschappij als geheel anderzijds is echter altijd al een ingewikkeld gegeven geweest (zie kader).

Gloria

Het was al vijf minuten voor één toen de derde doctor honoris causa mocht ontstaan, de Franse Egyptoloog Jean Leclant. Omdat hij moet gedacht hebben dat kaalheid best zoveel mogelijk verdoezeld wordt op een plechtigheid als deze, had hij zijn borst vol gehangen met alle onderscheidingen die hij in de loop van 70 jaar had verzameld. Namens de drie glauwerden sprak Leclant het dankwoord uit tegenover de KU Leuven. Hij wees op de lange rij beroemdheden die de galerij van de eredoktors aan de KUL reeds vervoegden en gaf een kort overzicht van de geschiedenis van onze unief, die hij verheerlijkte dat het niet mooi meer was. Voor de derde keer die dag werd wetenschap in verband gebracht met humanisme, de zin van ons leven en de bestemming van ons menszijn. Door dit mooie dankwoord hadden de togati dorst gekregen. De feestelijkheden eindigden met een receptie in de Universiteitshal.

Dirk Boeckx

(Foto Hielke Grootendorst)

ONDERZOEK EN SAMENLEVING

In zijn toespraak op de academische zitting schetste eredoktor Zacher enkele moeilijkheden in de verhouding tussen samenleving en onderzoek. De samenleving verschaft het onderzoek voorwaarden (subsidies, gunstige juridische structuur) voor het gebruik van de noodzakelijke vrijheid; ze neemt het onderzoek echter ook in dienst en kan het tot haar instrument maken. In de loop der eeuwen heeft het onderzoek steeds grotere maatschappelijke betekenis gekregen, waardoor het met bepaalde goederen of waarden in de samenleving in konflikt trad, bijvoorbeeld met de Kerk of etische drukingsgroepen. Tegelijk werden ook de maatschappelijke verhoudingen zelf complexer, wat onderlinge conflicten veroorzaakte.

Op dit moment koesteren individuen en groepen, naargelang hun interesse of sociale klasse, de meest verscheidene verwachtingen, angsten of hoop ten aanzien van de verschillende wetenschapsgebieden- en werkwijzen. Niet al deze verwachtingen kunnen volgens Zacher ingelost worden. Een demokratrische maatschappij funktioneert als een selektiemechanisme. Hoe meer verkiezingsstemmen een sociale groep heeft, hoe hoger de *demokratrische* status is van haar opvattingen, en hoe harder ze kan roepen om die te realiseren. Zacher ziet een evolutie in deze eeuw waarbij de kiezer meer en meer van de politiek ging verwachten dat die het onderzoek inzette voor welomschreven doelen (die van de kiezer). De politiek op haar

beurt ontdekte het onderzoek als middel om kiezers aan te trekken. De mogelijkheden die de samenleving aan het onderzoek verleende ruimden dus plaats voor de instrumentalisering ervan. Vandaag wil de kiezer het onderzoek zelfs kontroleren of verhinderen. Als opvallendste voorbeeld vermeldt Zacher het protest tegen dieproeven.

De verschillende maatschappelijke houdingen tegenover onderzoek hebben volgens Zacher elk hun positieve en negatieve kanten. Maar instrumentalisering en begrenzing zijn aantrekkelijker voor de politiek en de samenleving dan het mogelijk maken van onderzoek. Daarin schuilt een gevaar, zowel voor het onderzoek als zingeving - steeds meer willen weten - als voor het onderzoek als faktor in de sociale vooruitgang. Dit geldt des te meer voor het fundamenteel onderzoek, dat over een lange periode loopt en niet direct kan inspelen op veranderende houdingen of wens.

Zacher pleit voor wetenschappelijke autonomie, wat echter pas denkbaar is indien de onderzoeker zich verantwoordelijk voelt voor een optimale verdeling van de onderzoeksmogelijkheden. Bij deze afweging moet hij waarden en interesses van de maatschappij betrekken, en zo de juiste richting aangeven in de verhouding tussen onderzoek, en recht en politiek. Alleen zijn competentie kan het konflikt tussen waarden in de samenleving en onderzoek uitklaren. Zacher raakt ook het oude probleem aan van nieuwe uitvindingen die positief of

negatief aangewend kunnen worden. Positieve mogelijkheden beschouwt de samenleving meestal als rechtvaardiging voor onderzoek, negatieve als afwijzing ervan. De onderzoeker moet echter aangeven dat uitvindingen altijd goed of slecht kunnen gebruikt worden, en dat de verantwoordelijkheid hiervoor bij de maatschappij en de rechtsorde berust. Maar samenleving en politiek zijn volgens Zacher meer geneigd onderzoek te verhinderen of te storen dan om het positief en negatief te waarden. Het blijft een zeer moeilijke kwestie.

De toespraak van Zacher zou een goede aanzet tot discussie zijn. De etiek in de wetenschap heeft Zacher nauwelijks kunnen aanraken, evenmin als de verhouding en de conflicten tussen wetenschappers onderling bij het opnemen van hun verantwoordelijkheid. Dan is er ook het verschil tussen de humane wetenschappen en de positieve. De humane kunnen menselijke en maatschappelijke instellingen veranderen; de positieve openen nieuwe perspectieven voor de omgang met de wereld, maar kunnen niet bepalen hoe mens en maatschappij daarvan gebruik maken. Ten slotte is ook de praktische verwezenlijking van de autonomie een probleem. Zacher zal niemand wijsmaken dat de vorsers van Max Planck kunnen doen wat ze willen. Waar moet het geld vandaan komen? Van de staat of de prive. In beide gevallen is autonomie hoe dan ook steeds begrensd.

(DB)

Student Aid steunt landloze boeren

4 vervolg van p.1

rikaanse landen zijn het nooit onderling eens kunnen worden. Er zijn teveel tegenstrijdige belangen. Bovendien hebben de schuldeisers het steeds zo handig gespeeld, dat er van een echte coalitie nooit iets in huis is gekomen.»

Veto: Vorig jaar werd de conservatieve Collor verkozen tot president van Brazilië, ten nadele van vakbondsleider Lula. Wat bevat Collors programma omtrent het probleem van de buitenlandse schuld? Zijn er verbeteringen?

Santo: «Collor grijpt terug naar het model van de periode '54-'56. Hij wil van Brazilië een eerste-wereldland maken, en dat zo vlug mogelijk. Een snelle ontwikkeling met hopen buitenlandse kapitaal, die een snelle modernisering mogelijk moet maken. De overheidsuitgaven voor salarissen en dergelijke worden geblokkeerd, terwijl de prijzen voor consumptiegoederen voortdurend stijgen. Het minimumloon bedraagt zo'n 2000 Bf per maand. Dat is het echte

gekomen?»

Monica: «In '89 hadden zo'n 90.000 families hun eigen landbouwgrond. Van de ambitieuze plannen van Neves is nog maar 7% gerealiseerd. Collor zal daar niets aan veranderen. Hij zet de private kolonisatie van gronden gewoon verder. Op dit ogenblik bezitten de buitenlandse ondernemingen 50 miljoen hektaren grond, de boeren daarentegen slechts 4,5 miljoen.

Veto: Het lijkt er dus op dat de bevolking het op eigen houtje moet proberen waar te maken. De landlozenbeweging is daar een voorbeeld van. Op welke manier ziet U dat gebeuren? Is er een politiek aspect aan Sem Terra?

Santo: «De landlozenbeweging was een spontane reactie. In eerste instantie was er dan ook geen sprake van een politieke motivatie. Naarmate de beweging zich uitbreidde, begon ze vanzelfsprekend ook politieke perspectieven te krijgen.

(Foto Leen van Lindt)

de rest van de maatschappij. We merken trouwens dat de arbeiders in de steden zich spiegelen aan ons model van solidariteit. We hebben de kracht niet om de maatschappij op eigen houtje te veranderen. We willen een mentaliteitswijziging, een bewustwording teweeg brengen bij de totale Braziliaanse bevolking. Het Copama-project is in dat opzicht zeer belangrijk. 400 gezinnen hebben met geweld de grond heroverd waarop ze recht hadden. De rest van de bevolking trekt zich aan zoets op. Het is een symbool voor de triomf van de boeren over de bourgeoisie.»

Veto: De belangrijkste bekommernissen van de landlozenbeweging zijn op dit ogenblik de technische vorming van de boeren en het vinden van kapitaal. Er is weliswaar geld, maar dat komt bij de verkeerde mensen terecht. Hoe wil de beweging dat aanpakken?

Santo: «Met die vorming zijn we volop bezig. We zetten overal centra op die de boeren sociaal, economisch en technisch moeten vormen. Wat het kapitaal betreft zijn er verschillende projecten.»

Monica: «De beweging probeert zoveel

mogelijk druk uit te oefenen op de overheid. Diverse bezettingen van overheidsgebouwen hebben al heel wat opgeleverd. Anderzijds leveren de boeren ook strijd binnen de dorpen. De burgemeester wordt stevig onder druk gezet om op provinciaal vlak iets te forceren voor de boeren. Uiteindelijk bereikt men een sneeuwbal effect dat ervoor zorgt dat de problematiek van de boeren ook op nationaal vlak gehoord wordt. De beweging werkt ook bewust naar de arbeiders toe. Die solidariteit is belangrijk. Verder wordt er ook nauw samengewerkt met de intelligentsia. Zij leveren de onmisbare informatie die de beweging in staat stelt op langere termijn campagne te voeren.»

Veto: U had het over de interne solidariteit. Er is natuurlijk ook de internationale solidariteit. Bij ons valt die solidariteit onder de noemer ontwikkelingsamenwerking. Is Brazilië een ontwikkelingsland?

Santo: «Wij zijn geen ontwikkelingsland, maar een onderontwikkelingsland. Wij boeren enkel achteruit. We mogen natuurlijk niet blind staan tegenover reële ontwikkelingen. Bepaalde sectoren

worden onder Collor wel degelijk gemoderniseerd. Het probleem is echter dat die sectoren toebehoren aan de bourgeoisie, het wereldkapitalisme. Er is dus integratie voor 10% van de bevolking. Voor de overige 90% is er enkel verpaupering. Echte ontwikkeling ontstaat pas als de levensomstandigheden van de hele bevolking erop vooruit gaan. De universiteiten in Brazilië doen tegenwoordig zelfs niet meer aan wetenschappelijk onderzoek. Van ontwikkeling is er dus geen sprake. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat we ons willen isoleren in een gesloten nationalisme. We moeten openstaan voor een internationale samenwerking, een solidariteit over de grenzen heen.»

Veto: Hoe vat U die solidariteit op? Ik neem aan dat geld wel niet de belangrijkste factor is.

Santo: «Geld is het gevolg. We willen in de eerste plaats de mensen informeren. Natuurlijk hebben we onze projecten, maar dat is van minder belang. Het politiek aspect primeert; geen partijpolitiek, maar de politiek van het internationale humanisme.»

Werner Van den Bergh

Braziliaanse mirakel. Dat een gezin daarmee moet rondkomen.»

Monica: «Dat is ook de grote contradictie van het plan Collor. Het spiegelt de bevolking een perspectief voor van liberalisme, vrije markt en vrij verkeer van goederen, maar verliest tegelijkertijd het overheidssteun aan binnenlandse en buitenlandse bedrijven. Het gevolg is dat er niet langer geld voorhanden is voor de onteigening van grond voor de landloze boeren. De grond gaat naar de grote buitenlandse ondernemingen, die de percelen verkopen tegen onbetaalbare prijzen. De regering ontrekt zich op die manier volledig aan de verantwoordelijkheid voor de landherwinning. De bevolking ziet dat niet. Collor gebruikt een populistisch discours.»

Veto: In '85 beloofde president Neves een landherwinning, die tegen het jaar 2000 aan 7 miljoen boerenfamilies 15% van de Braziliaanse oppervlakte zou geven. Wat is daarvan reeds terecht

Het politieke is in beginsel niet aanwezig. Het groeit beetje bij beetje. De beweging heeft nu een duidelijke politieke component. Daarom zijn we ook hier.»

Veto: De landlozenbeweging in Brazilië lijkt een specifieke maatschappij voorop te stellen. Er wordt steeds vanuit de basis gewerkt. Ook het Copama-project, een cooperatieve gemeenschap, beantwoordt daaraan. Hoe ziet die maatschappijstructuur eruit?

Monica: «De landlozenbeweging is een onafhankelijke groepering; wij zijn niet gebonden aan partij of kerk. De beweging wil de hele maatschappij wijzen op de verantwoordelijkheid van de regering: het recht op grond, het recht op leven, het recht op onderwijs, het recht op huisvesting. We gebruiken daarvoor geen hoogdravende politieke bewoordingen, met veel demagogie en ideologie. We geven een voorbeeld van een concrete samenwerking tussen boeren, en willen dat voorbeeld overdragen op

Besparingen RVS

4 vervolg van p.1

blijken nu slecht het topje van de ijsberg te zijn. Er wordt gefluisterd over een dubbele indexatie van de huurprijzen van de universitaire residenties. Sommige mensen binnen Studentenvoorzitters spelen zelfs met de gedachte om het aantal huurcategorieën van vijf (A, B, C, D en E) terug te brengen tot drie. De B-categorie, de tweede goedkoopste, zou opgaan in C en de D-categorie, de tweede duurste, in E. Voor de studenten die nu in een B- of een D-categorie gehuisvest zijn, zou dat neerkomen op

een jaarlijkse meerkost van 9000 frank. Er wordt ook gedacht aan het terugschroeven van de subsidies voor de Alma-restaurants en een vermindering van de Loko-toelagen.

Het 'goed beheer', stokpaardje van prof Masschelein, zal met andere woorden onvermijdelijk ten koste gaan van de portemonnee van de studenten. Juist diegenen die, vooral voor huisvesting en voeding, de laatste jaren steeds meer en meer moeten betalen.

Er is gelukkig ook nog wat goed nieuws te melden van het begrotingsfront. Er zou een akkoord bereikt zijn dat zou voorzien in een extra toelage van de Vlaamse Regering, bedoeld om een deel van de stijging van de personeelskosten op te vangen. Een soortgelijke regeling is al getroffen met de universiteiten en verwacht kan worden dat de Sociale Sektor hier ook in aanmerking kan voor komen.

Verder is er volgens de studentenfrak-

Kris Hendrickx

DUIVELSUITDRIJVINGEN IN OPEN LUCHT

Nu Student Aid in het teken van Brazilië staat, maken de mensen van het Stuc van de gelegenheid gebruik om een zestal bekende Braziliaanse televisie- en videofilmpjes te stellen. Het gaat niet noodzakelijk om typisch Braziliaanse thema's, laat staan zuiver geëngageerde cinema. Toch komt het Braziliaanse element in de meeste werken duidelijk tot uiting.

Typisch voor de Braziliaanse leefwereld zijn de straatarme inwoners van de sloppenwijken, die vluchten in de wereld van de televisie, een in Brazilië ontzettend populair medium. Verschillende videos gaan hierop in. 'Duelo do Deuses (Godenduel)' handelt over het verschijnsel tv-predikanten. Aan bod komen duivelsuitdrijvingen, gezinnen en de verschillende verkoopmethoden die ze toepassen met het oog op een al dan niet wonderbaarlijke geldvermenigvuldiging. In 'TV Viva from Pernambuco', een kortfilm van vorig jaar, wordt getoond hoe in de

arme wijken in open lucht naar televisie wordt gekeken. Er worden ernstige onderwerpen behandeld, maar de luchtige, zelfs hilarische aanpak - met bijvoorbeeld animatiefilmpjes met speelloos als overgang tussen twee thema's - zorgt voor een wrange nasmaak. De titel verwijst naar de staat Pernambuco in Brazilië. Veel indringender is 'Aan de overzijde van uw huis', waarin een welzijnswerker de kijker doorheen de leefwereld van de Braziliaanse kansarmen gidst. De betrokkenen vertellen zelf hun trieste verhaal. Een aangrijpende prent.

Naast die sociaal geïnspireerde video's staan drie culturele werken op het programma. 'Varela en Serra Pelada' vertelt met veel humor over een reporter in een tijdelijk goudzoekersdorp dat heel toepasselijk Serra Pelada, kale aarde, heet. Wanneer de

reporter zijn bagage verliest, begint een speurtocht naar een levensnoodzakelijk geachte ... stropdas, een zeldzaam

object, zo midden in het Amazonegebied. 'Uakti' is een muziekgroep, genoemd naar een legendarisch monster. Zij spelen de Boléro van Ravel met zelfgemaakte instrumenten. Sommige daarvan klinken door de resonantie van water. Bij deze muziek zien we een dansend figuur, omringd met vissen en watermijnen. De achtergrond wordt gevormd door de computerkodering van de geluidsregistratie. De reeks eindigt met de poëtische en kleurrijke 'As senhoras de Avignon': een aaneenschakeling van schilderijen en filmfragmenten die tonen hoe de vrouw afgebeeld werd door beroemde schilders en regisseurs. De vrouwenbeelden worden afgewisseld met stillen van onder andere bloemen en water.

De organisatoren hadden het over zes "schitterende" films. Afpraak op woensdag 6 of donderdag 7 februari, telkens om 12.00, 18.00 en 20.30 u. in het Stuc (tweede verdieping). (PG)

Alfaset LASERPRINTWERK	
Je papier, seminariewerk of tesis fraai afgedrukt op laserprinter.	
Breng je diskettes binnen bij Alfaset cv, de specialist in MS Word en	
WordPerfect. Snelle service. Lage prijs (10 fr. per pagina).	
Kom eens langs.	's Meiersstraat 5, Leuven (1e verd.)
open van 13.00 tot 18.30 uur	
016 220466	

In Chili heet chiro 'Jupach'

Broederlijk spelen met de derde wereld

Op woensdag 6 februari organiseert het Leuvense Chirohuis Jolé, dat de activiteiten van studenten-chiroleiders koördineert, een avond met een Chileen van 'Casa Chile'. Deze vereniging organiseert de opvang van Chileense vluchtelingen in België. De Chileense avond wordt georganiseerd in het kader van de nieuwe *partnership* (zeg maar verbodering) tussen de Chiro-jeugd in Vlaanderen en deze in Chili. Bedoeling is kennis te maken met Chili door middel van dia's, 'getuigenissen', muziek en dans.

Sinds de jaren '50 steunt Chirojeugd Vlaanderen parachiale jeugdmittatieven in de Derde Wereld. Aanvankelijk trokken oudereiders en -leidsters zelf naar ginder en organiseerden Kiro Zaire, Chiro Burundi, Chiro Zuid-Afrika, Chiro Ghana, Chiro Taiwan, Chiro Filipijnen, Chiro Haiti en Chiro Chili. Op dit ogenblik worden deze verenigingen niet meer rechtstreeks gesteund. Chiro Vlaanderen verleent enkel nog steun hieraan via haar deelname aan de akties van Broederlijk Delen. Jaarlijks wordt zowat twee miljoen frank bij elkaar gehaald door de vastenaktie 'Chiro-Overzee'. Dit geld wordt op de rekening van Broederlijk Delen gestort, en daar zorgt men er dan voor dat de organisaties ter plekke hun werking materieel kunnen uitbouwen.

Scheutist

Maar nu de akties van Chiro Vlaanderen zich niet meer rechtstreeks naar een zusterorganisatie in de Derde Wereld richten, dreigt de band met deze landen te vervagen. Vandaar dat enkele jaren geleden vanuit de Fimcap, de Fédération International des Mouvements Catholiques Paroissiaux (waarbij ook Chiro Vlaanderen is aangesloten) het idee van een *partnership* ontstond. De Fimcap omschrijft het doel van zo'n *partnership* als volgt: "solidariteit bevorderen tussen verenigingen en een wereldwijde dimensie geven aan het werk in onze beweging". Een *partnership* vertrekt vanuit de idee dat twee gelijke partners met mekaar in contact gebracht worden. Een paternalistische houding vanuit Westerse jeugdbewegingen is dan ook uit den boze. Zowel hier als ginder kan men van elkaar dingen leren, bijvoorbeeld over de verschillende cultuur en omstandigheden waarin kinderen opgroeien. Vroeger ging men op dit gebied blijkbaar nog eens in de fout. Chiro ginder werd geschoold op de leest van Chiro hier. Men moet er in de Filipijnen nochtans niet aan denken om in een bos te gaan spelen. Dit is te gevaarlijk omwille van de slangen en de termieten.

Gaandeweg wordt door Chiro meer en meer gewerkt volgens de plaatselijke situatie en noden. Zo trekt Kiro Zaire naar de dorpen om alfabetiseringscampagnes op te zetten. De dorpscholen zijn immers afgeschaft en de dichtbijzijnde scholen liggen dikwijls meer dan vijftien kilometer verder: duidelijk te ver voor de kleinsten om dagelijks naar school te gaan. In de Filipijnen is de oud-leiding bezig met kinderen uit de krottenbuurten, in Ghana werkt de plaatselijke Chiro-jeugd aan herbebossing. Het aanleren van een beroep is één van de belangrijkste bezigheden in tal van deze groepen uit de Derde Wereld. Deze werking is nogal verschillend met de werking van de Vlaamse Chirojeugd, waar het aksent eerder ligt op speelse, al dan niet maatschappelijk duidende activiteiten.

De voorbije drie jaar ging Chiro Vlaanderen een *partnership* met de Chiro in de Filipijnen aan. De Chiro in de Filipijnen bestaat sedert 1952 en werd gesticht door een Vlaams scheutist. Op dit ogenblik zijn er vijftientwintig

groepen. Zij organiseren hun activiteiten op zondag en werken, net als Chiro Vlaanderen, in afdelingen volgens leeftijd. Een verschil met Chiro Vlaanderen is wel dat Filipijnse Chiro-leden al op hun veertien jaar in de leidingsploeg opgenomen worden. Als ze zestien zijn, vertrekken immers een aantal jongeren naar de universiteit. Ze blijven daar een volledig semester, omdat Manila dikwijls te ver weg is en het vervoer te moeilijk is om wekelijks naar huis te komen. In Vlaanderen geldt de (wettelijke) regel dat jongeren pas 'rijp' geacht worden voor de verantwoordelijkheid van leider van een jeugdbeweging vanaf hun zeventien of achttien jaar.

Draagstoel

In Vlaanderen poogt men de achterban in contact te brengen met de Chiro in de Filipijnen via de informatie in het leidingsblad 'Dubbelpunt'. Hierin worden de toestand geschetst van de jeugd in de Filipijnen, een land dat tien maal zo groot is als België en 54 miljoen inwoners telt. De helft van de kinderen sterft er ten gevolge van slechte voeding. Dat is niet verwonderlijk, want slechts 40% van de bevolking beschikt er over drinkbaar water, 60% van de bevolking krijgt nooit medische hulp en 25% van de bevolking kan niet of nauwelijks lezen of schrijven. Ook de toekomstver-

wachtingen van de Filipijnse jongeren zijn niet bijster hoog. De werkloosheid bedraagt nu 40%, en is enorm gestegen sinds de ineenstorting van de suiker- en kokosprijs.

In Dubbelpunt worden spelen, gerechten en knutseltips van de Filipijnen voorgesteld. Deze moeten de jongeren van de Vlaamse Chiro duidelijk maken hoe en met welke materialen de Filipijnse kinderen spelen. Hierbij blijft het echter niet. De nationale chiroleiding probeert ook duidelijk te maken dat door politieke en economische omstandigheden het werk in een Filipijnse chiro-groep veel minder vrijblijvend is dan in Vlaanderen. Zo ontropen jonge Filippino's zich na hun chiro-engagement vaak tot 'blote-voetendokters'. Dat zijn gezondheidswerkers uit het gewone volk, die na een korte opleiding ziekten als tuberculose en longontsteking helpen voorkomen in plattelandsgebieden zonder echte dokters. De meeste jonge Filipijnse chiroleden zullen later echter tegen een hongersloot* tewerkgesteld worden in de plantages van grootgrondbezitters, of moeten al op jeugdige leeftijd de kost verdienen als schoenpoetsters. In Vlaanderen probeert men de jonge Chiro-leden hiermee in contact te brengen op een speelse manier: de grotere sjoeren een draagstoel (voor de grootgrondbezitter), of houden wed-

strijdes in het snel en goed schoenpoetsen. De kleinsten leren natuurlijk een Filippijns liedje.

Na drie jaar is de *partnership* met de Filipijnen echter gestopt. Chiro Vlaanderen is ervoor beducht om geen situatie van afhankelijkheid te kweeken. Bovendien kunnen er nog in een groot aantal andere landen voldoende contacten gelegd worden. Vanaf dit jaar wordt de aandacht daarom toegespeeld op de Chiro in Chili, Jupach (Juventud parochial Chili). In augustus kwamen reeds twee Chileenen naar Vlaanderen om deel te nemen aan *Krinkel*, een zesdaags kamp in Lichtaart waar meer dan

tweeduizend leidingmensen een nieuwe visie op Chiro uitwerkten. Chirogroepen in Vlaanderen kunnen via het nationaal sekretariaat in Antwerpen contact leggen met een chirogroep in Chili, om bijvoorbeeld door brieven te schrijven de eerste contacten te leggen. In het kader van die eerste kennismakingsaktie organiseert het Leuvense 'Chirokot Jolé' Chili een gespreksavond met een Chileen van 'Casa Chile'. Nadere kennismaking met Chili kan dus op woensdag 6 februari op Jolé, Tiensevest 128, om 20.30 u.

Renaat Steurbaut
Ria Vandermaesen

NEUWI!

Leer typen in twee dagen

U leest het juist: op 10 uur, gespreid over 2 of 3 dagen leert U perfect blind typen (26 letters + hoofdletters + leestekens)

- met leerdoelgarantie
- 3 gratis proeflessen
- gratis demo-cassette beschikbaar

Deze unieke **audio-visuele cursus** gaat door in Leuven en Diest. We bieden hem tijdelijk aan voor slechts 1700 frank. Dit nieuwe systeem werd **uitgetest door 30 studenten**. Allen, op één na bereikten het **testdoel**, op 10 uur of **minder**.

Alle inlichtingen bij **De Guchtenaere** (016)23.05.56 of 25.18.21

advertentie

Ongenoegen groeit bij studenten

Betogen voor inspraak

Deze week begon de Leuvense gemeenteraad met de bespreking van de begrotingsvoorstellen voor 1991. Het voorstel om de belasting op het verhuren van kamers te verhogen van 1.500 naar 3.000 frank zorgde voor heel wat onrust en protest bij de studenten. Vorige week maandagavond betoogden zo'n tweehonderd studenten aan het stadhuis tegen dit voorstel. De studenten stonden niet alleen in hun protest, ook de KU Leuven reageerde tegen deze belastingverhoging. Uistel van de beslissing was het resultaat. Op voorstel van de schepen van financiën, Tony Wouters (CVP), werd het punt over de belasting op studentenkamers van de agenda afgevoerd en naar de gemeenteraad van maandag 18 februari verdaagd. Dit is echter niet voldoende, er zijn verschillende argumenten tegen deze belasting in te brengen.

Terwijl voor het stadhuis een pop die burgemeester Vansina voorstelde in brand werd gestoken en als ludiek protest het bankbiljet van 1.500 frank aan Leuven werd voorgesteld, volgde in het stadhuis een aantal studenten de zitting van de gemeenteraad. Onder de stemmige begeleiding van het ook daar hoorbare studentenprotest-verklaarde schepen Wouters al vrij snel dat het gewraakte voorstel voorlopig van de agenda werd afgevoerd. Tijdens de gemeenteraadzitting van 18 februari zal dit punt opnieuw besproken worden want men blijft erbij dat de in de begroting 1991 voorziene ontvangsten van 53 miljoen door een belasting op kamerverhuurders in Leuven moeten worden opgebracht.

In de tussentijdende tijd zal er over het voorstel van de CVP-PVV meerderheid onderhandeld worden. Niet alleen de studenten, maar ook de diensten van Studentenvoorzieningen KUL hebben grote problemen met dit voorstel. Het betekent immers een directe verhoging van de huurprijs en een bijkomende drempel voor de democratisering van het hoger onderwijs. Op een moment waarbij de kamermarkt in Leuven onder zware druk staat, is dit zondermeer een slecht voorstel. Sociale Raad stuurde daarom elk gemeenteraadslid een brief met een uitgebreide tegenargumentatie.

Sociale Raad argumenteert dat de studenten in belangrijke mate bijdragen tot de bloei van de Leuvense midden-

stand. Niet alleen de talloze kafees zien hierdoor hun omzet hoge toppen scheren, ook heel wat andere handelszaken hebben baat bij de aanwezigheid van zoveel mogelijk studenten in Leuven. Soms bezorgen de studenten de Leuvense stadsbewoners ook wel eens enige minder leuke momenten, maar dat weegt zeker niet op tegen de voordelen die zij door hun massale aanwezigheid meebrengen.

Bovendien zullen door deze politiek de huiseigenaars de taksverdobbeling rechtstreeks doorrekenen aan de studenten. Een verhoging van de huurprijs met 1.500 frank per jaar voor elke student die in Leuven op kot zit. Volgens schepen Wouters is zijn antwoord op de brief van Sociale Raad is dit een "al bij al kleine meerkost voor een student". Ook zou er volgens hem door deze verhoging geen kleinere toegankelijkheid van het universitair onderwijs voor de lagere sociale klassen komen. Groter zal de toegankelijkheid in ieder geval niet worden, dat staat vast. Een belasting van 3.000 frank per jaar voor een kot is geen kleine meerkost meer. Samengevoegd met alle andere kosten wordt studeren in Leuven een steeds duurder zaak. Aangezien de prijzen in sociale geleidingen (Alma, Acco, huisvesting) en voor de inschrijving stijgen, gaat het argument dat dit slechts een kleine meerkost is, niet op. De toegankelijkheid van de universiteit zal er alleen maar door afnemen.

Het lijkt er ondertussen steeds meer op dat men driftig aan het onderhandelen is. Schepen Wouters zou willen toegeven op enkele punten als hij van de Huisvestingsdienst van de KU Leuven de adressenlijst van de studenten zou krijgen. Volgens hem wordt bijna een kwart van de studentenkamers in Leuven niet aangegeven en via die adressenlijst zou de stad de zwartverhuurders kunnen vinden en zo meer geld binnenvrijen.

Tijdens het begrotingsdebat werden door de oppositie (Agalev, SP en VU) verschillende belastingverhogingen zelfs als overbodig gezien. De Leuvense SP stelde bijvoorbeeld dat een belastingverhoging nu niet eens nodig is. Leuven heeft namelijk 342 miljoen reserves en gaat haar reserves zeker nog zien stijgen. Zo zijn in de begroting de 53 miljoen die

Leuven zeker krijgt als compensatie op dat men driftig aan het onderhandelen is. Schepen Wouters zou willen toegeven op enkele punten als hij van de Huisvestingsdienst van de KU Leuven de adressenlijst van de studenten zou krijgen. Volgens hem wordt bijna een kwart van de studentenkamers in Leuven niet aangegeven en via die adressenlijst zou de stad de zwartverhuurders kunnen vinden en zo meer geld binnenvrijen.

Bij dit alles begin je als geveerde student wel af te vragen waarom men dan nog 26 miljoen ekstra uit een verdobbeling van de belasting op alle studentenkamers wil halen. Voorlopig is over de verdobbeling van de taks op koten nog niets beslist, maar ook dit merkwaardig verhaal toont aan dat studentenspraak in Vlaanderen, net als vroeger in België, zo goed als onbestaande blijft. Reden te meer om het niet bij uistel alleen te houden.

Ronny Tjelen

ZOEKERTJES

- Nog steeds de kriebels na Valentij? Homo- en lesbienecentrum de Roze Dremel en vrouwenhuis Lybrintf vinden samen op 15/2 in al Albatros. Inkom 50.70. Tot dan.
- Jol6 is solidair met Chili: wo. 6/2, 20.30 u., Tiensevest 128.
- Pierrot is in de zevende hemel.
- Ping-pongafel te koop. Als nieuw (zonder net), 4000 fr. ☎ 02/230.72.67.
- Wie wil tegen Go-Pass-tarief meerijden tussen Leuven en Tongeren? Zo-av. heen en vr-av. terug. Kontaktee Filip, Dagobertstr. 7.
- Typen van alle teksten & vertalingen Engels-Spaans ☎ 23.54.76.
- Mark: hebben stille waters diepe gronden?
- Trui, paars-geel-groen, verloren ma 28/1 in Confrater, merk Wim's Fashion. Eigenaar Brysbaert Kon. Beloning bij teruggave Nobelsr. 8, in Confrater.
- Verloren: vorige week maandag of dinsdag; 2 gouden armbandjes waarvan een met naam en geboortedatum (3/7/69). Beloning voor vindster. Ravenstr. 2A (bellen bij Nikolaas).
- Ach Rika, trek het je niet aan! er komen nog vele vrijdages.
- L., blijf er vooral voor zorgen dat de voorkeur voor de Limburgse wortelsla de bovenhand niet haalt op de W-Vlaamse knolselder. Wij danken u.
- Elerne en Carl, vallende vrouwen ekskuseren zich voor laag-bij-de-gronds gedrag! (echt waar Carl).
- Are there some Japanese students in Leuven who'd like to play a game of Shogi against some Belgian students? Please contact me: Joris Ballet, Brusselsestraat 104.

Tikkantoor Devano
016/23.98.70

Tekstverwerking Laserprinting ★ Lay-out Dactylografie

Boeken, tijdschriften, cursussen, thesissen,...

Professionele aanpak Jarenlange ervaring

T. & K. Van Nooten-Dehaes
Wilsessesteenweg 54
3020 Herent

- Beste BB, sorry voor het wachten. Maar je weet wel, eksamentoeanden vormen een van de meest prangende problemen voor studenten. Ik ben er voor! Dame d8-h4, Anabolijke.
- Te koop: Roze Bad (met stop in het midden). Prijs o.t.k. Bevragen (na 19.00 u.) bij Fabre D. ☎ 016/44.98.80.
- Bart, wil je met ons trouwen? Je Harem.
- Belangrijk! Ik wjs de attente studentenbevoeling erop dat bebés eksakte berekening niet zo eksakt is. Rekening houdend met de relativiteitstheorie en vooral het zoneruwer, zal het pas op 5/2 om 7.00 u. 13 min. 20 sek. nog 10.000.000 dueren voor het (zaterdag) 1 juni is. aan BB: kom terug in september! P(ienter).
- Spjelle, een Iraakse raket gaat ook niet over één nacht ijs(er)! eks-partners in booze, Rolle & Albrecht.
- Wil degene die per toeval of ekspres mijn dierebare lichtrijze tui meenamp op de half-time TD (3/11) in den Thier (tussen 3.30 en 5.00 u.), deze zo lief en zo snel mogelijk komen rulen tegen zijn/haar lichtrijze tui? Philippe Weiler, in de Vlamingenstr. 140. ☎ 29.01.83.
- Ach zo, achter de R komt dus een O, een E en een L'71 Kas.
- Aan een eenzaam meisje: 's morgens eet ik niet; ik denk aan jou, 's middags eet ik niet; ik denk aan jou, 's avonds eet ik niet; ik denk aan jou, 's nachts slaap ik niet; ik heb honger. Derrick, een al minder eenzame jongen.
- Superagressief romanistje raadt andere romanisten aan naar zichzelf te kijken.
- Floralria, om het goed te maken eenen-twintig kerstrozen.
- Wat ik zoek in een vrouw? Een trouwe vriendin, niet veeleesend, sportief, avontuurlijk, romantisch. Problem: tot nog toe nooit gevonden. 'x' aan de vibratorstje's.
- Bart goit rotte bananen weg. Die neue Aufklärung.
- Hondje annuleerde noodzakelijkwijze dame met park.
- Potato Willy trekt ten strijde tegen de nieuwe Alma.
- Juliee Cruise, je krijgt je jenever, maar wat bedoel je met die spaghetti? O ja, mistle Twin Peaks BBC, dt. 22/2. Wil 'm op video, zoek mee! KCL.
- Jazz-Jazz-Jazz. Wo 6/2 om 20.00 u. Ecume des jours in Louvain La Neuve. Nasa-Na (met super bassist Michel Hatzi-georgiou). Afspraak 19.00 u. Ballon Hoover-pjeu.
- Dennis, schafje, let's go Bananas.
- We waren voor de verandering eens niet de laatste en dat terwijl we een onheilspellende vloedgolf moesten overwinnen.
- Hoi Woepsie! Tot ed ednegelov ehcsitsataf dnova ni ed Rediekreibl! Spowel.
- BB, de partij gaat als volgt verder: 2. Lf1-c4, Lf8-c5; 3. d2-c3, Dd8-f6; 4. Pbt-c3, Df6-f2, mat en KGB staat 0-1 voor.

JO MEUWISSEN

Alle verhuur video-, klank- en lichtinstallaties voor fivuen en TD's

BARCOVISION: 5000 fr.

tel. 016/201.301

- De Kobbie en de coach wijzen de jungleboys erop dat zij (coach + coach) de eer nog enigszins hebben gered.
- Ziggy, hoeveel doelpunten heb je geskroed?
- Vraagde aan Claire: Als een komkommer een phallussymbol is, waarom een pruim dan niet? Tom Cruise.
- Wij schrijven dat hier met een 'f'.
- DNB, verschoning voor de nukkige andjivie.
- Vrijdagmiddag 25/1 donkergrize sjaal gevonden in de Meunierstraat. Mits verdere beschrijving af te halen bij Renilde Janssens, Ruelsevest 29/71, Heverlee.
- Wil Kathleen De Ruyter zo vriendelijk zijn mijn verhandeling stante pede terug te bezorgen? Renilde.
- Hoemo, met een demo van Clouse van Milaan naar san Remo? Geef mij maar de trein Leuven-Brugge met Domino en een happy-cube of zo... (igoloo).
- San, ik wou voor jou ook een liedje parodiëren, maar ik vond alleen maar 'Alexandra, Alexandra', en dat beviel me niet. Volgde je beter.
- Catherine, kom maandag in de Vaartstraat je caroteen voodoopopje halen (L&L).
- Leven, voor jou vond ik zeker nikas.
- Bolleke, wees maar niet te optimistisch met je pionspel. KGB speelt 4 Pbt-C3 en ontweekt zijn paarden. PS het is niet ik die blond ben.
- Jic jok poivt civist vi fuip fep tvnni ciosidokvit ij upvdoksisip? Vudj qsuodoev fev ki isop tmeehgij! Dufy.

- Sebien, gefeliciteerd met je rijbewijs. Geweldig gedaan hoor! Lies en Vick.
- Wie nog een kamer zoekt in Brussel, kan eens komen kijken in de Bocrstraat 8 1160 Brussel (vlakbij metro en VUB) of ☎ 02/687.56.66.
- Typen van thesissen, verslagen, briefwisseling enz. Vertalingen, inbinden, laserprinten. Kris Roselle, Naamssetweg 130, 3001 Heverl. ☎ 20.70.77.
- Oxfam-wereldwinkul Leuven in Tiensestraat 140 kan nog altijd vrijwilligers gebruiken om de winkel open te houden. Loop eens binnen.
- Middelende veeleeser, Abulafia, verwerkt aller hand- en vreeschrijft tot juweeljes hendaagsaer drukkrunsten. Tiensestr. 177. ☎ 29.22.77. (van 10 tot 12 en van 13 tot 17.00 u.).
- Ja, Bok, je dacht misschien dat ik de 'en-passant' regel niet kende. Pech voor jou. Ziehier mijn moordlustige repliek: pion e5-d6 (slaaf de d7-c5 pion) Veel denkgenoet (BB).
- Beertje, pataties hebben nu eenmaal een ander tijdsbesef. Laat nog eens wat van je horen.
- Als licentiaatstudent L&W zoek ik, tegen een mooie vergoeding, de volgende kursus: F Delmarino, Overheidsbeleid v. volwassennorming, judgework en vrije tijd, vorig semester. Wim Ver Elst, Mortelstr. 26, 3150 Tildonk (Haacht) ☎ 60.16.35.
- Voor al uw typwerk en thesissen, snel en verzorgd, bel naar ☎ 767.94.05. Proefdruk mogelijk. Ik haal en breng uw werk terug. Tabellen geen probleem.
- Bedankt voor de bananen, Bart! Popeye.
- De Onbewogen Beweging wenst Die Neue Aufklärung veel sukses met hun zoekertjes. Laat de kin niet hangen, hè! DB'je.
- Oxfam Wereldwinkul Leuven, Tiensestraat 140, zoekt iemand die regelmatig met de auto Leuven-Antwerpen doet om pakjes mee te brengen uit Antwerpen. Vragen naar Marc of na 21.00 u. ☎ 22.93.51.
- DNA: stop die bananenzever en publiceer nu eindelijk eens jullie manifest. Straks verschijnt er nog een bootleg, DNB.
- Elisabeth, laat je bliken niet altijd zo afwalen naar 'de mijne'! Boele.

VALENTIJN

♥ Een lief toeristje wenst zijn bollie-woepstieke nog jaren vol van zoete nijlpaardkusjes, tedere krokodillen-blikjes en zachte kreffjesstrelingen.

Eigenlijk willen we u enkel vertellen dat we in de volgende Veto weer wandacht aan uw diepste ziele-roerselen zullen wijden. Veertien februari komt er inderdaad weer aan. De ideale gelegenheid om uw sjoekte

een heus valentijnzoekertje kado te doen. Meteen weet heel de goegemeente het, over u twee. Al onze negenduzend eksmenplaren verklaren in hun mooiste lay-out de uwe de liefste en de schattigste thuis! Natuurlijk hebt u daar wel vijfjig frank voor over. Binnengooien op ons redaktieadres in de 's Meiersstraat 5, voor vrijdagavond.

- Te huur: Dubbele kamer, gemeensch. douche en keuken, 6000 fr. Vanaf febr. Te bezichtigen ts. 18.00 en 20.00 u. Maria Theresiastr. 18, bij Ann Janssens (bel 4, 2 keer lang).
- Heilige geest, rode hemdjes en angie op 29/1 zijn mooi, maar rode rozen voor een droge chemist op 14/2 zijn nog mooier. Constantin Meunier wacht op reaktie in dit domme rubriekje.
- Heeft u borden die niet in het servies passen, neem dan contact op met Koen & Koen, Vlammingenstr. 32. Wij rulen ons hele servies (47 soorten) tegen vergoeding, zodat u terug 1 servies heeft.
- Jan, had nu nog een week gewacht, dan had te Frederik niet in verleiding gebracht.

KAFEETEORIEEN

BESTE FLAIR, IK HEBBEN GROOT PROBLEEM: IK KAN HET NIET MEEK DOEN!

IK HEB HET NOG DIKWYLS GEPROBEERD, MAAR HET LUKT NIET MEEK...

IK BETAST DE RONDE VORMEN, IK GRYP ZE STEVIG VAST...

HET SCHUIM KOMT ME AL OP DE LIPPEN, MAAR HELAAS...

SNIK!

IK KAN GEEN PINT MEEK DRINKEN!

Agenda

AD VALVAS

DOOR ANN VANDERMAESEN

MAANDAG

- 20.00 u **FILM** In de reeks Billy Wilder retrospectieve: Witness for the Prosecution, een klassiek gerechtdrama naar Agatha Christie, in Studio 1, toeg. 125, org. Stuc, Daf, Dep. Kommunikatiewet.
- 20.00 u **KONCERT** Het Nieuw Belgisch Kamerorkest o.l.v. Jan Caeyers en m.m.v. solisten Anne en Walter Boeykens (klarinet) brengt muziek van Mendelssohn, Hoffmeister, Beethoven, in Aula Maxima, toeg. 250-550, org. Het Nieuw Belgisch Kamerorkest.
- 20.00 u **REVUE** Revue van Landbouwing, in Stadsschouwburg.
- 22.00 u **FILM** In de reeks Billy Wilder retrospectieve: The Apartment, een satirische, maar ook romantische zendschets van de morele desintegratie, bekroond met drie Oscars, in Studio 1, toeg. 125, org. Stuc, Daf, Dep. Kommunikatiewet.

DINSDAG

- 20.00 u **FILM** In reeks Billy Wilder retrospectieve: Some Like It Hot, komedie met Marilyn Monroe en een meesterlijke travestierol van Tony Curtis, in Studio 1, toeg. 125, org. Stuc, Daf, Dep. Kommunikatiewet.
- 20.00 u **INFOAVOND** Anita Fernando uit Sri Lanka vertelt in het kader van het Vastenthema van Broederlijk Delen 'Kies het zijspoor' over de situatie van de vrouw in Azië, in Begijnhof 16, org. Broederlijk Delen.
- 20.00 u **REVUE** Revue van Ekonomika, in Aud. Minnepoort.
- 20.00 u **TEATER** 'De Geschiedenis van een Paard' vertelt een oude knol de avond vóór hij geslacht wordt zijn levensverhaal, door Raamteater, in Stadsschouwburg, org. CC Leuven.
- 20.00 u **VOORDRACHT** Een wandeling langs de Thebaanse koningsgraven, door J. Kinnaer, in MSI, toeg. 90/120/170, org. Egyptologica Vlaanderen.
- 20.30 u **FILM** Experimentele film van Leslie Thornton (VS) met als centraal thema de relatie tussen het sensueel lichamelijke en de taal, in Stuc, toeg. 120/150.
- 22.00 u **FILM** In de reeks Billy Wilder retrospectieve: Avanti, romantische komedie met Jack Lemmon, in Studio 1, toeg. 125, org. Stuc, Daf, Dep. Kommunikatiewet.
- 23.00 u **FREE PODIUM** Fuit met free podium, in ten Arenbergkasteel, org. Student Aid.

WOENSDAG

- 09.00 u **VREDESBUS** Opstappen op de vredesbus, in Stuc, org. Anti-Oorlogskomitee.
- 12.00 u **FILM** Een zestal video's over Brazilië, in Stuc, toeg. 80/100.
- 12.00 u **VREDESBUS** Opstappen op de vredesbus, in Alma 2, org. AOK.
- 13.00 u **TEATER** The Right Size, een internationaal komisch gezelschap brengt 'The Bath', een klownesk avontuur op een dak, in Stadsschouwburg, toeg. gratis, org. Kultuurkommissie.

18.00 u FILM Een zestal video's over Brazilië, in Stuc, toeg. 80/100.

- 20.00 u **FILM** The Lady from Shanghai, een film van Orson Welles (USA, 1948), van woensdag t/m dinsdag 12/2, telkens 20.00u, in 't Studioko, toeg. 100/125, org. DAF.
- 20.00 u **KLEINKUNSTAVOND** Optreden van Willem Vermandere en Bram Vermeulen, in Aula Maxima, toeg. 150/200, org. Student Aid.
- 20.00 u **KOFFIEAALWEDSTRIJD** Medika maalt 36 uur lang Max Havelaar koffie, in Alma 2, org. Student Aid.
- 20.00 u **VRAAGGESPREK** Paula D'Hondt (Kon. Commissaris voor Migrantenbeleid) en Phara De Aguirre (Doct. Ped. Wet.) over het toenemende racisme, krachtlijnen van een nieuw migrantenbeleid en de verantwoordelijkheid van de Leuvense burgers, in Oratorienhof, Mechelsestraat 111, toeg. 100/150, org. Ecker-ik.
- 20.30 u **FILM** Een zestal video's over Brazilië, in Stuc, toeg. 80/100.
- 20.30 u **TEATER** 'Het kind van de smid' is een teatervertelling die bijna 200 jaar moderne geschiedenis overbrugt, door Josse De Pauw en Peter Van Kraaij, in Stuc, toeg. 220/300.
- 23.30 u **SLEEP-IN** Gesponsord slapen voor Student Aid, in Alma 2, org. Wina.

12.00 u FILM Een zestal video's over Brazilië, in Stuc, toeg. 80/100.

13.00 u ORIENTATIELOOP Lopen voor Student Aid, in Alma 2, org. Apollon.

APOLLOON

- Do 7/2 om 13.00 u: Oriëntatieloop ten voordele van Student Aid, in Alma 2.

EKONOMIKA

- Di 5/2: Afro-night, in Den Dulci.

LBK

- Ma 4/2 om 20.00 u: Revue, in Stadsschouwburg.

PEDAGOGISCHE KRING

- Ma 4/2: Woeps TD, in Albatros. Di 5/2 om 20.00 u: Kringvergadering, in Tiensestraat 115.

PSYCHOLOGISCHE KRING

- Ma 4/2 om 20.00 u: RvB vzw Psychologie, in kringlokaal. Di 5/2 om 22.00 u: Optreden van Future Primitive, in de Shrink ☎ Wo 6/2 om 21.00 u: Zigeunerverbond in de Shrink ☎ Do 7/2 om 21.00 u: Post-Partieels Fuit, in de Lido.

VTK

- Ma 4/2 om 12.00 u: Student Aid kwistaktie. Di 5/2 om 23.00 u: Heverlee-Aid-TD, in Arenbergkasteel. Wo 6/2: A-Industriedag, in Faculty Club. Do 7/2 om 20.00 u: Kwis met VTK-team, in Alma 2. Vr 8/2: Arenberg-Galabal, in Arenbergkasteel. Om 12.00 u: Student Aid kwistaktie.

WINA

- Wo 6/2 om 23.30 u: Sleep-In, in Alma 2.

18.00 u FILM Een zestal video's over Brazilië, in Stuc, toeg. 80/100.

- 20.00 u **BRAZIL TROPICAL** Kwis met bekende profen, Braziliaanse film, muziek, dans, in Alma 2, org. Student Aid.
- 20.00 u **KONCERT** Big Band Lemmensinstituut o.l.v. Bert Joris en het Perkussie-orkest Lemmensinstituut o.l.v. Ludo Claessens brengen kompositie-arrangementen van Cambre, Hefti, Joris en Nestico op werken van o.a. Bach en Brown, in Concertzaal Lemmensinst., Herestraat 53, toeg. 150/200.
- 20.00 u **KONCERT** Will Tura, in Stadsschouwburg, org. CC Leuven.
- 20.30 u **FILM** Een zestal video's over Brazilië, in Stuc, toeg. 80/100.
- 20.30 u **TEATER** 'Het kind van de smid' is een teatervertelling die bijna 200 jaar moderne geschiedenis overbrugt, door Josse De Pauw en Peter Van Kraaij, in Stuc, toeg. 220/300.
- 22.00 u **OPTRIEDEN** Martyr Bates, in Danceteria Belgisch Congo.

VRIJDAG

- 20.00 u **FILM** 25 jaar Vlaamse Film retrospectieve: Monsieur Hawarden, in Vlaams Filmmuseum en -archief, Boekhandelstr. 9.
- 20.30 u **TEATER** 'Het kind van de smid' is een teatervertelling die bijna 200 jaar moderne geschiedenis overbrugt, door Josse De Pauw en Peter Van Kraaij, in Stuc, toeg. 220/300.
- 22.00 u **SPECIAL** Beatles Night met André Vermeulen en de Mossue Brothers, in Danceteria Belgisch Congo.
- 22.00 u **FILM** 25 jaar Vlaamse Film retrospectieve: De man die zijn haar kort liet knippen, in Boekhandelstr. 9.

ZATERDAG

- 14.00 u **FILM** 25 jaar Vlaamse Film retrospectieve: Maria Danneels of het leven dat we droomden, in Boekhandelstr. 9.
- 14.30 u **TEATER** 'De Bedelstudent', door Muziektheater Brasschaat, in Stadsschouwburg, org. CC Leuven.
- 16.00 u **FILM** 25 jaar Vlaamse Film: alle animatiefilms van Raoul Servais, in Boekhandelstr. 9.
- 18.00 u **FILM** 25 jaar Vlaamse Film: Crazy love, in Boekhandelstr. 9.
- 20.00 u **FILM** 25 jaar Vlaamse Film: Wait until spring, Bandini, in Boekhandelstr. 9.
- 20.00 u **TEATER** 'De Bedelstudent', door Muziektheater Brasschaat, in Stadsschouwburg, org. CC Leuven.
- 20.30 u **TEATER** 'Het kind van de smid' is een teatervertelling die bijna 200 jaar moderne geschiedenis overbrugt, door Josse De Pauw en Peter Van Kraaij, in Stuc, toeg. 220/300.
- 21.00 u **KONCERT** Wito De Meulder (pianist) zal een concert geven met muziek van Debussy, Beethoven, Bach, Chopin, Smetana en eigen kompositie, in De Spuyse, Tervursevest 101, Heverlee, toeg. 250, org. De Spuyse.

ZONDAG

- 11.00 u **KONCERT** Het duo Van Bekbergen (piano) en Van Mechelen (dwarsfluit) brengen werken van Poulenc, Debussy, Widor, Chopin en Bach, in Aud. Minnepoort, toeg. 100/150, org. CC Leuven.
- 14.00 u **FILM** 25 jaar Vlaamse Film: Un soir, un train, in Boekhandelstr. 9.
- 16.00 u **FILM** 25 jaar Vlaamse Film: Benvenuto, in Boekhandelstr. 9.
- 18.00 u **FILM** 25 jaar Vlaamse Film: Zaman, in Boekhandelstr. 9.
- 20.00 u **FILM** 25 jaar Vlaamse Film: Jan Cox, A Painter's Odyssey

Ver van God en dicht bij de VS

Slechts drie weken nadat de priester der armen Jean Bertrand Aristide als grote overwinnaar gevierd werd van de verkiezingen van 16 december, pleegde de duvalierist Roger Lafontaine al een staatsgreep. Het getergde Haïtiaanse volk koelde zijn woede op de aanhangers van de vroegere chef van de 'tontons macoutes'. In de vooravond van 7 januari werd het leger de toestand terug meester. Deze week donderdag draagt de voorlopige president Ertha Trouillot de macht over aan Aristide. Wat brengt de toekomst voor Haïti?

De repressie vermindert even, maar vanaf 1980 – het desastreuze Reagan-tijdperk – keert de harde diktatuur terug. Door toenemend verzet wordt Baby Doc gedwongen het land uit te vluchten (1986). Tussen 1986 en 1990 boert Haïti verder achteruit. In maart van vorig jaar wordt een overgangsregering gevormd, die uiteindelijk leidt tot de verkiezingen van december.

Veto: Voor de Verenigde Staten ligt Haïti strategisch ten opzichte van Cuba. Ook in de Dominicaanse Republiek hebben de VS het voor de zeggen. Heeft de nieuwe president enig perspectief?

De Smedt: «Haïti is één van die landen waarvan men kan zeggen: 'zo ver van God en zo dicht bij de VS'. Amerika is niet weg te denken uit de Haïtiaanse realiteit. De buitenlandse machten zullen inderdaad de hulp afhankelijk maken van het beleid, maar Aristide is ook kwetsbaar zonder deze bedreiging. Hij staat voor de kolossale opdracht een ploeg samen te stellen die niet zal uiteenspatten door rivaliteiten. Hij is geen politikus, maar een charismatisch figuur. Hij bevindt zich bovendien in een zwakke positie ten aanzien van zijn eigen geprivilegieerde klasse, de economische elite die nog altijd de touwtjes in handen heeft. Een klein deel van de mensen bezit het grootste deel van het BNP. Maar zelfs als men de nationale rijkdom zou hervreiden, blijft Haïti bij de armste landen van de wereld. Statistisch gezien moest de gemiddelde Haïtiaan al lang gestorven zijn, maar toch overleefde hij.»

Veto: Als de Haïtiaanse massa's voor Aristide gekozen hebben, dan kan men toch verwachten dat hij een brede politieke basis heeft.

vooral kunnen meehelpen aan de herverdeling. Politieke partijen zijn eveneens zwak ontwikkeld. Gedurende tien of vijftien jaar zal de situatie nog vrij onstabiel zijn, juist omdat de vele dictators steeds dat sociaal organisatieverband onmogelijk gemaakt hebben. Wat sinds het vertrek van Baby Doc is uitgebouwd, is fragiel. Bij democratische verkiezingen trachten allerlei partijen de sympathie van de bevolking te winnen om zich lokaal te kunnen implanten. Zij vrijen bepaalde leiders op, en er ontstaat verdeeldheid. Ten gevolge van op zich positieve verkiezingen verzwakken deze organisaties tijdelijk wegens conflicten.»

Beebietje

Veto: Wat wereldsolidariteit onderscheidt van andere organisaties is precies de steun aan sociale bewegingen in Haïti.

De Smedt: «Mensen in ontwikkelingslanden moeten zelf bewegingen oprichten om zich te weren tegen onderdrukking en een tegenmacht van enig gewicht te ontwikkelen. Daarom steunen wij de uitbouw van vakbonden, vrouwenbewegingen, mutualiteiten en koöperaties. Het is een aanpak die het zelfvertrouwen versterkt; ze brengt een beweging op gang die geworteld is in de werkelijkheid van het land. Wij gaan dus niet naar daar om precies aan te geven wat er moet gebeuren. We nemen niets in handen, ook niet op technisch vlak, maar maken het mensen slechts mogelijk dat zij zichzelf organiseren. Niet alleen door financiële steun, maar ook door hen van onze know-how te laten profiteren. Natuurlijk kan je het BAC-model niet zomaar op een ontwikkelingsland overplanten, maar de grondprincipes van een koöperatie of mutualiteit – onderlinge solidariteit, een kleine bijdrage van iedereen – blijft alleszins erg nuttig. Door het feit dat we zelf met een netwerk van organisaties werken, kunnen we uit een brede bagage putten voor onze hulp.»

«Het opstarten van sociale bewegingen is niet vanzelfsprekend. In Haïti leven op dorpsniveau natuurlijke solidariteitsbanden. De vraag is nu hoe je solidariteit aanbrengt in de vorm van vakbonden of tekstielkoöperaties. Tot het eerste verband hoort men van bij de geboorte, het tweede wordt bij kontrakt door mensen opgestart. Je kan het tweede niet met succes doen respecteren wanneer je geen rekening houdt met het bestaande. Het is dus noodzakelijk overleg te plegen met lokale verantwoordelijken of prominenten. Dat betekent ook: respect hebben voor de voodoo.»

Trance

Veto: Westerlingen associëren Haïti onmiddellijk met de voodoo-kultus, die aangehangen wordt door 80% van de armen. Wat is de verhouding tussen de officiële godsdienst, het katholicisme, en de voodoo?

De Smedt: «De voodoo heeft de Haïtiaan in staat gesteld zijn identiteit te behouden in de koloniale periode, zij is een deel van de strijdcultuur. De Haïtiaan erkennen het bestaan van een opperwezen, de 'Grand-Maitre', waarvoor geen specifieke kultus bestaat. Tussen deze God en de mens staan goede of boze geesten die met de mensen samenleven en die door de voodoo-priesters worden opgeroepen om een oplossing te bieden voor concrete problemen zoals hongersnood of ziekte. In de trance neemt de geest bezit van het lichaam van de priester, die zo het instrument van de geest wordt. De meeste Haïtiaanen vinden voodoo belangrijk, al zijn ze kristenen. Heel wat katholieke heiligen hebben een evenbeeld in de voodoo. Maar de verhouding tussen kristendom en voodoo is ook een kwestie van zoeken. Er is geen pasklare oplossing. Alleszins mag de voodoo niet zomaar afgeschreven worden. Zoals iedere godsdienst kan zij bevrijdend én onderdrukkend werken. Ten tijde van Francois Duvalier (Papa Doc) is de voodoo gebruikt om de bevolking angst in te boezemen en tegen mekaar op te zetten. De voodoo legitimeerde zijn schrikbewind en vormde er zelfs het cement van. Dat heeft een overwegend negatief beeld gekreëerd. De katholieke inlandse kerk staat afwijzend tegenover de voodoo. Ik heb missionarissen ontmoet die de kultus als oorzaak beschouwen van al het verdriet en de ellende van Haïti; maar er zijn er ook die basissamenlevingskultuur ondersteunen en die de positieve krachten van de voodoo onderstrepen. Volgens hen moet gelijk welk vooruitgangproces reke-

ning houden met de identiteit van de Haïtiaan, waarvoor kennis van de voodoo noodzakelijk is.»

Veto: Kan krisbestrijding in de vorm van sociale begeleiding en bewustmaking wel een tegengewicht bieden voor het ontmoedigende (officiële) politiek beleid?

De Smedt: «In de sociale bewegingen die wij ondersteunen worden mensen gevormd die later hun politieke verantwoordelijkheid kunnen en durven opnemen. Hopelijk voeren zij dan een politiek van herverdeling en kansontwikkeling, wat zeker nodig is voor de vrouw. Dat vergt natuurlijk een proces, maar op het ogenblik dat die mensen macht verwerven, zullen ze gevolgd worden vanuit de sociale bewegingen, opdat ze niet op hun beurt de geprivilegieerde klasse vervroegen, die teert op de rug van het volk. Dat is een mechanisme dat je helaas in ontwikkelingslanden veel konstateert.»

«In eigen land kunnen we wel degelijk druk uitoefenen op het politiek beleid. De vredesbeweging bijvoorbeeld, die grote bevolkingslagen mobiliseert, heeft een aanzienlijke politieke invloed gehad door de steun van grote sociale stromingen zoals de socialistische of de kristelijke arbeidersbeweging. Willen we tot een doorbraak komen in de Noord-Zuiddialoog – die op dit moment meer dan plat ligt door de Golfoorlog – dan moeten grote sociale bewegingen zich daar actief mee inlaten, zodat het op de politieke agenda komt. Wereldsolidariteit wil daarom geen beweging zijn van een paar duizend overtuigde militanten. De leden van de verschillende organisaties moeten binnen hun eigen werking aandacht hebben voor de Noord-Zuid samenwerking. Pas dan kan een massabeweging ontstaan. Onze organisatie slaagt erin om de grote kristelijke arbeidersbeweging internationaal te laten denken en handelen.»

Slop

Veto: Hoe staat een kristelijke organisatie als Wereldsolidariteit tegenover een model als dat van Cuba?

De Smedt: «Wat Castro in Cuba gepresteerd heeft op vlak van gezondheidszorg en onderwijs, is ronduit mooi. Economisch echter is Cuba afhankelijk geworden van de Sovjetunie in plaats van de VS. Nu die steun wegvalt, en gezien de internationale conjunktura, zit het land in het slop. Na 30 jaar is Cuba in feite nog steeds een landbouvoland; Castro had meer moeten industrialiseren. Een andere schaduwzijde is politieke vrijheid. De mensen in de volkskomitees zijn vaak geëngageerd, voor hun medemens, maar zij kunnen hun macht misbruiken en voor eigen rekening gaan werken. Uit idealen kunnen ook nieuwe mistoestanden groeien. Wij hebben natuurlijk een andere aanpak. Maar de standpunten van mensen in Haïti waar wij mee samenwerken, zijn dikwijls een stuk radikaler dan onze standpunten. Hoewel ook wij vinden dat op wereldvlak iets ingrijpends moet veranderen.»

Veto: Maar Haïti zal op middellange termijn ook niet op eigen benen kunnen staan. Een afhankelijkheidsrelatie is het lot van de meeste ontwikkelingslanden.

De Smedt: «Ik denk toch dat er hoe dan ook veel zal veranderen. De Golfoorlog is een duidelijke waarschuwing. Het gaat hier weliswaar om meer dan een konflikt tussen Noord en Zuid, maar als de kloof tussen deze twee werelden te groot blijft, is dat een faktor van instabiliteit. Er gaat een bedreiging van uit, die men moet aanpakken in het belang van de vrede. Het feit dat 10% van de wereldbevolking driekwart van de energie en de grondstoffen consumeert is niet houdbaar. Als wij zelf niet voor verandering zorgen, zullen de volkeren van de Derde Wereld hun rechten opeisen, met geweld als het kan. Maar er is nog iets anders. Kontakt met landen als Haïti mag niet uimoden in éénrichtingsverkeer. Wij kunnen wel leren. Samenwerken in het licht van een ekstra culturele dimensie is rijk en boeiend voor alle betrokkenen. Wij zijn wel fenomenaal rijk, maar onze armoede op vlak van de menselijke relaties – eenzaamheid, individualisering, zelfmoord – is schrijnend. Daarentegen heeft Haïti nog een samenlevingskultuur, een gemeenschapszin. De Haïtiaanen hebben een vitaliteit waar wij staan van te kijken. Ze kunnen nog dansen en zingen zodat we er jaloers op worden.»

Dirk Boeckx

Papaatje

De geschiedenis van Haïti is er een van slavernij en ellende. Na kolonisatie door Spanje en Frankrijk werd het land in 1804 de eerste onafhankelijke zwarte republiek van de moderne geschiedenis. Maar zwarten en mulatten zaten elkaar in het haar. Het land werd

(Foto Hielke Groenendorst)

geïnuanceerd. Vanaf 1844 volgde de ene staatsgreep op de andere. In 1915 landden de VS op Haïti om hun belangen veilig te stellen. De mulatten versterkten hun greep op het staatsapparaat en volksoptanden werden neergeslagen.

Het beter bekende Haïti-verhaal neemt een aanvang in 1957. De aanhanger van de zwarte ideologie Francois Duvalier (Papa Doc) ontdeed zich van alle oppositie en richt een nieuwe politiemacht op: de 'Tontons Macoutes'. Zoonnetje Jean-Claude (Baby Doc) volgt hem op in 1971.

De Smedt: «Aristide beschikt niet over de sociale tegenmacht, waarop een politikus bij ons zou kunnen terugvallen. Het verenigingsleven in Vlaanderen is al uniek voor Europa, laat staan dat het te vergelijken zou zijn met Haïti. Aristide kan nu weliswaar op een brede stroming terugvallen: de mensen zijn de uitbouw zo beu, de macht van de Tontons Macoutes, de corruptie vooral. Ze hebben dus voor een alternatief gestemd. Het probleem voor de president is echter de mate waarin hij kan steunen op effectieve organisaties, die eerst en